

Partneské násilí

Tomáš Filipický

Bakalářská práce
2012

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav pedagogických věd

akademický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Tomáš FILIPSKÝ**
Osobní číslo: **H09065**
Studijní program: **B 7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Sociální pedagogika**

Téma práce: **Partnerské násilí**

Zásady pro vypracování:

Zpracování rešerše a studium odborné literatury.
Vymezení pojmů a teoretických východisek z oblasti partnerského násilí.
Příprava metodiky výzkumné části.
Realizace kvantitativního výzkumu.
Zpracování a vyhodnocení získaných dat, včetně jejich interpretace.
Prezentace výsledků výzkumu, jejich shrnutí a doporučení pro praxi.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

GAVORA, Petr. Úvod do pedagogického výzkumu. Brno : Paido, 2000. ISBN 80-85931-79-6.

SPURNÝ, Joža. Psychologie násilí: o psychologické podstatě násilí, jeho projevech a způsobech psychologické obrany proti němu. Praha : Eurounion, 1996. ISBN 80-85858-30-4.

STŘÍLKOVÁ, Patricie a Marek FRYŠTÁK. Vykázání jako prostředek ochrany před domácím násilím. Ostrava : Key Publishing, 2009. ISBN 978-80-7418-020-0.

ŠPATENKOVÁ, Naděžda. Krizová intervence pro praxi. Praha : Grada, 2004. ISBN 80-247-0586-9.

VARGOVÁ, B., D. POKORNÁ a M. TOUFAROVÁ. Partnerské násilí. Praha : Linde, 2008. ISBN 978-80-861317-64.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Jarmila Šťastná**
Ústav pedagogických věd

Datum zadání bakalářské práce: **22. listopadu 2011**

Termín odevzdání bakalářské práce: **4. května 2012**

Ve Zlíně dne 12. ledna 2012

doc. Ing. Anežka Lengalová, Ph.D.
děkanka

L.S.

Mgr. Jakub Hladík, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

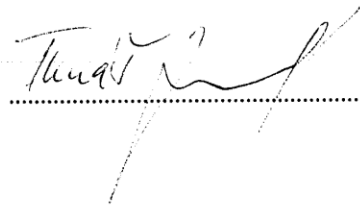
Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně 19.4.2012

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevýdělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) *Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.*

(3) *Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.*

2) *zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:*

(3) *Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).*

3) *zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:*

(1) *Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.*

3). *Odřídá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.*

(2) *Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.*

(3) *Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídá k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.*

ABSTRAKT

Bakalářská práce je rozdělena do dvou částí a to na část teoretickou a část praktickou. V teoretické části jsou vysvětleny základní pojmy týkající se partnerského násilí, dále pak popis příčin vzniku tohoto fenoménu, jeho forem a druhů. V další části jsou uvedeny poznatky o osobě pachatele, oběti a způsob prožívání partnerského násilí. V závěru je pozornost věnována pomoci obětem partnerského násilí a také je zde uvedena aktuální právní úprava, která se týká této problematiky.

Praktická část práce sestává z kvantitativního výzkumu s úkolem zaměřeným na informovanost široké veřejnosti z řad žen o fenoménu partnerského násilí. Získané údaje jsou podrobeny vyhodnocení a grafickému zpracování.

Klíčová slova: partnerské násilí, oběť partnerského násilí, pachatel partnerského násilí.

ABSTRACT

Bachelor thesis is divided into two parts, theoretical and practical part. The theoretical section explains the basic concepts related to partner violence, as well as a description of the causes of this phenomenon, its forms and types. The next section discusses the findings of the offender, victims and the way of experiencing partner violence. At the end, attention is given to help victims of partner violence, and it is given the current legislation concerning this issue.

The practical part consists of a quantitative research focused on the task of general public awareness among women about the phenomenon of partner violence. The data obtained are subjected to evaluation and graphical processing.

Keywords: intimate partner violence, partner violence victim, perpetrator of partner violence.

Děkuji Mgr. Jarmile Šťastné za odborné vedení bakalářské práce a poskytnutí cenných rad.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

V Hradci Králové dne 25. dubna 2012

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	13
1 PARTNERSKÉ NÁSILÍ	14
1.1 ZÁKLADNÍ VYMEZENÍ POJMU PARTNERSKÉ NÁSILÍ	14
1.2 PŘÍČINY PARTNERSKÉHO NÁSILÍ	16
1.3 ZNAKY PARTNERSKÉHO NÁSILÍ	22
1.4 FORMY PARTNERSKÉHO NÁSILÍ	26
2 PACHATELÉ PARTNERSKÉHO NÁSILÍ	32
2.1 TYPOLOGIE NÁSILNÝCH PARTNERŮ	32
2.2 RIZIKOVÉ CHOVÁNÍ PARTNERA	34
3 OBĚTI PARTNERSKÉHO NÁSILÍ.....	39
3.1 TYPOLOGIE OBĚTÍ PARTNERSKÉHO NÁSILÍ	39
3.2 DŮSLEDKY PARTNERSKÉHO NÁSILÍ	40
3.2.1 Viktimizace a reviktimizace	41
3.2.2 Syndrom týraného partnera.....	42
3.2.3 Stockholmský syndrom	44
3.3 PROŽÍVÁNÍ PARTNERSKÉHO NÁSILÍ.....	44
4 POMOC OBĚTEM PARTNERSKÉHO NÁSILÍ.....	46
4.1 LAICKÁ POMOC	46
4.2 ODBORNÁ POMOC	47
4.2.1 Bezpečnostní plán.....	48
4.2.2 Bezpečnostní zavazadlo	49
5 LEGISLATIVA ČR.....	51
II PRAKTICKÁ ČÁST	54
6 VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ	55

6.1	VÝZKUMNÝ PROBLÉM	55
6.2	VÝZKUMNÝ CÍLE	55
6.3	VÝZKUMNÉ OTÁZKY	56
6.4	STANOVENÍ HYPOTÉZ	56
6.5	METODA VÝZKUMU	56
6.6	PŘEDVÝZKUM	57
6.7	VÝZKUMNÝ SOUBOR	58
6.8	ZPŮSOB VYHODNOCENÍ DAT	58
6.9	VÝSLEDKY VÝZKUMU A JEHO INTERPRETACE	58
6.10	INTERPRETACE VÝZKUMNÝCH OTÁZEK	88
6.11	PLATNOST HYPOTÉZ	90
6.12	SHRNUTÍ VÝSLEDKŮ VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ	95
	ZÁVĚR	98
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	100
	SEZNAM PŘÍLOH	103

ÚVOD

Dnešní moderní společnost je velkou měrou ovlivněna penězi. Vše se odvíjí od toho, kolik kdo má finančních prostředků a podle toho je hodnocena kvalita jeho života. Tato konzumní myšlenka je bohužel platná u většiny mladých lidí, kteří jsou denně ovlivňováni mediálními tlaky. Ty je přesvědčují o tom, že za peníze je možné koupit si vše. To zaručí jejich další spokojený život. Jaksi stranou zůstávají hodnoty jako láska, pravda, tolerance, kamarádství, čestné slovo a další hodnoty, které konzumní společnost vyhnala na okraj zájmu, protože jsou to komodity, se kterými se obchoduje špatně, a nejsou mediálně zajímavé. Heslem dne se tedy stává, že kdo nemá peníze, nemůže být úspěšný.

Bohužel v současné době, kdy je hrozba zvyšující se nezaměstnanosti a zvyšujících se finančních nároků na rodiny stále vyšší, zvyšuje se i tlak na jednotlivce a tím pádem roste ve společnosti nervozita a stres. Tyto negativní jevy se logicky promítají do vztahů mezi lidmi, kteří spolu žijí ve vztahu jako partneři a nabourávají jeho harmonii. Partnerský vztah by nám měl v takto hektické době nabídnout místo, kam se vrátíme s pocitem, že se nám po náročném dni dostane pochopení, láska a tolerance, a že negativní věci, se kterými jsme byli nuceni bojovat v průběhu dne, zůstanou za dveřmi našeho domova.

Díky zvyšujícímu se psychickému tlaku na jednotlivce dochází ovšem často v původně harmonických vztazích k jejich narušení. To už je jen krok k tomu, aby začalo docházet k slovním výpadům, hádkám, urážkám, které mohou přerůst až do úrovně fyzického napadání. Tady už můžeme regulérně mluvit o partnerském násilí, kterému se v době ekonomické krize daří velmi dobře.

Partnerské násilí je jedním z nejzávažnějších celosvětových sociálních fenoménů, který provází lidstvo od počátku jeho vzniku a jako takový patří mezi nejrozšířenější typ agrese.¹ Existence partnerského násilí byla vnímána jako přísně soukromá záležitost po celá staletí. Stále častější

1 ČERMÁK, Ivo. *Lidská agrese a její souvislosti*. Žďár nad Sázavou: Fakta, 1998. s. 9.

prosazování žen do společenského života a zásadní politické a hospodářské změny zejména po druhé světové válce, které šly ruku v ruce s ekonomickou emancipací žen, se odrazily i do postupného otevírání dveří do soukromí rodin. Snaha učinit ze soukromého problému společenský začíná v sedmdesátých letech minulého století ve Spojených Státech Amerických (USA). Zde se začíná otevřeně hovořit o týrání, zneužívání a znásilňování, ke kterým dochází v intimitě rodiny.²

V České republice se na partnerské násilí dlouhodobě nenahlíželo z hlediska násilí, bylo spíše ponižováno na úroveň temperamentnější výměny názorů mezi dvěma partnery a v současné době je stále širokou veřejností vnímáno spíše jako soukromá záležitost. Jako partnerské násilí se začalo do podvědomí veřejnosti dostávat díky kampaním nestátních neziskových organizací koncem minulého století.

Tato bakalářská práce popisuje komplexně problematiku jednoho z vážných sociálně patologických jevů, partnerského násilí. Vzhledem k tomu, že pracuji u Policie České Republiky (ČR), mám přístup k některým statistikám, které ukazují zvyšující se tendenci tohoto typu násilí v naší společnosti. To byl jeden z impulzů, které mně vedli k tomu, vybrat si toto téma jako bakalářskou práci. Díky mé odborné neznalosti tématu jsem nazval svou práci „Partnerské násilí“. Neuvědomil jsem si, jak je toto téma velmi široké a jaké jsou jeho různé aspekty. Proto jsem se rozhodl prezentovat mou bakalářskou práci jako ucelený a srozumitelný přehled problematiky partnerského násilí.

V úvodu práce jsem se pokusil zmapovat vývoj, příčiny vzniku a formy partnerského násilí. V další části jsem se zabýval osobou pachatele a také jsem hledal typické znaky oběti partnerského násilí. V závěru teoretické části se věnuji samotnému prožívání násilí mezi partnery, a jakou pomoc nabízí dnešní společnost oběti. Závěrečná kapitola odráží současný legislativní rámec celé popisované problematiky.

2 VOŇKOVÁ, Jiřina a Markéta HUŇKOVÁ. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen*. Praha: ProFem, 2004. s. 15.

Praktická část bakalářské práce je zaměřena na kvantitativní výzkum formou dotazníkového šetření. Hlavním výzkumným úkolem bylo zjištění současné informovanosti žen z řad široké veřejnosti o problematice partnerského násilí. Dalšími dílčími úkoly bylo zjištění, odkud pocházejí jejich informace a zda je těchto informací mezi veřejností dostatek a zda na informovanost žen má vliv jejich vzdělání.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 PARTNERSKÉ NÁSILÍ

V této kapitole se budu zabývat tím, kdy se začalo partnerské násilí dostávat do podvědomí lidí jako fenomén ovlivňující kvalitu života, potažmo kvalitu vztahu dvou lidí. Dále se pokusím vymezit pojem partnerské násilí z hlediska vztahu dvou lidí, nastíním příčiny vzniku partnerského násilí, to jaké má znaky a formy.

1.1 Základní vymezení pojmu partnerské násilí

Jednoznačně lze uvést, že vymezení pojmu partnerské násilí je problematické. Můžeme se setkat s několika obdobnými variantami pojmu jako například domácí násilí, rodinné násilí (domestic violence, familiar violence) a další, které se liší zejména tím, ve kterém vědním oboru byly odvozeny.

Pro srovnání jsem vybral některá vymezení od různých autorů.

Fenomén partnerského násilí se v oblasti domácího násilí stal zvláštní kapitolou zájmu odborníků. Ve své podstatě je shodný s definicemi domácího násilí. Partnerské násilí se odehrává mezi lidmi, kteří jsou nebo byli spojeni společným soukromím. Může se odehrávat nejen mezi partnery sdílejícími společnou domácnost, ale rovněž v počátcích či po ukončení vztahu, kdy spolu partneři již nebydlí. Od jiných forem násilí se liší například tím, že k násilí dochází v soukromí, mezi blízkými lidmi, násilí probíhá v cyklech a dlouhodobě.³

Násilné chování ve vztahu partnerů je v některých případech též označován jako intimní násilí nebo partnerské zneužívání. Konkrétněji lze pak za intimní (partnerské) násilí považovat násilné jednání, které má znaky ohrožujícího chování, násilí nebo zneužití psychického, fyzického,

3 MARVÁNOVÁ-VARGOVÁ, B., D. POKORNÁ a M. TOUFAROVÁ. *Partnerské násilí*. Praha: Linde, 2008. s. 9.

sexuálního, ekonomického nebo emocionálního mezi dospělými osobami, které jsou nebo byly intimními partnery nebo členy rodiny, a to bez ohledu na pohlaví.⁴

K partnerskému násilí lze přistupovat také z genderového pohledu. Ten se dělí na dva bazální pohledy, a to na genderově neutrální a genderově orientovaný.⁵

Genderově neutrální pohled se snaží o to, aby pohlaví partnerů nebylo bráno v potaz. Můžeme se zde setkat s termíny jako násilí mezi intimními partnery nebo zneužívání partnera (intimate partner violence or partner abuse). Jako konkrétní příklad tohoto pohledu si můžeme uvést definici: „Násilí mezi partnery, kteří jsou nebo byli spojeni společným soukromím.“⁶

Genderově orientovaný pohled užívá pojmy jako: bití manželky nebo týrání manželky (wife battering or wife abuse). Tento pohled je ovlivněn radikálně feministickou teorií příčin partnerského násilí. „Partnerské násilí, to je fyzické, sexuální, emocionální a psychické týrání žen jejich současnými a bývalými partnery, zahrnující i vážné pohrůžky použití podobného násilí.“⁷ Někteří další autoři, kteří také vychází z této teorie, uvádějí například vymezení pojmu způsobem týrání převážně žen mužskými partnery.⁸

4 VOŇKOVÁ, Jiřina a Markéta HUŇKOVÁ. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen*. Praha: ProFem, 2004. s. 15.

5 KACAFÍRKOVÁ, Markéta. *Domácí násilí*. *Trestní právo*. 2002, č. 5, s. 12.

6 ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Oběti domácího násilí*. *Psychologie dnes*. 2001, č. 1, s. 15.

7 SOVÁK, Zdeněk. *Trestní postih domácího násilí v České republice podle platných právních norem*. Sborník příspěvků z konference Koordinačního kruhu násilí na ženách. Praha: Koordinační kruh prevence násilí na ženách, 1997. s. 54.

8 VITOUŠOVÁ, Petra. *Dynamika násilí na ženách v partnerských vztazích – poznatky z pětileté pomoci obětem trestných činů v ČR*. Sborník příspěvků z konference Koordinačního kruhu násilí na ženách. Praha: Koordinační kruh prevence násilí na ženách, 1997. s. 23.

Pro účely této práce budu užívat takto vymezený pojem, který jsem sestavil a zhodnotil jako nejvíce odpovídající:

Partnerské násilí je násilí mezi heterosexuály nebo homosexuály (lesbičkami), kteří žijí v neformálním svazku s dětmi nebo bez dětí. To, zda partneři sdílejí společnou domácnost, není pro partnerské násilí důležité. Podstatné jsou vzájemné city a intenzita vazeb.

V další kapitole se díky již vymezenému pojmu můžeme věnovat příčinám partnerského násilí.

1.2 Příčiny partnerského násilí

Partnerské násilí s námi žije v teorii a praxi již několik desítek let. Otázka příčin partnerského násilí je však přesto stále otevřená i proto, že se jedná o problematiku multioborovou, která čerpá z poznatků vědních disciplín biologie, sociologie, psychologie a dalších. Jednotný vzor příčin partnerského násilí, který bychom mohli použít universálně na všechny případy tohoto násilí v současnosti, ovšem neexistuje.

V sedmdesátých letech minulého století byly příčiny vzniku partnerského násilí postupně shrnuty do teorií:⁹

- **Individuálních faktorů**, které spočívají v psychice obou partnerů, specifických rysech osobnosti atd. Individuální teorie se zaměřuje na poznání psychiky, individualitu osobnosti a psychopatologii obou partnerů.
- **Sociálně-psychologických faktorů**, do které patří teorie o mezigeneračním přenosu násilí, která má kořeny především v zážitcích z dětství.

Násilný partner přebírá vzorce chování od svých rodičů. V případě, že byl v primární rodině vystaven násilí ať již mezi rodiči nebo na prarodičích, nebo dokonce byl sám

⁹ VOŇKOVÁ, Jirina a Markéta HUŇKOVÁ. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen*. Praha: ProFem, 2004. s. 55.

takovému násilí vystaven jako oběť, uznává takové chování jako normu a standardní způsob řešení konfliktu ve vztazích mezi partnery.

- **Sociálně-kulturních faktorů**, které vidí příčinu v sociálně strukturované nerovnoprávnosti kulturních postojích a normách ovlivňující partnerské vztahy.¹⁰
- **Feministický model**- „poukazuje na to, že již v rámci rané socializace chlapců ve společnosti je třeba demonstrace síly a moci. Chlapci bývají svým okolím podporováni v projevech síly, demonstrace moci, neústupnosti okolí a v potlačování projevu svých emocí.“¹¹

Stoupenci feministického přístupu zastávají názor, že partnerské násilí není genderově neutrální. Upozorňují na to, že ve většině případů, ve kterých dochází k násilí, je typické, že oběti jsou ženy a násilníky muži. Feministický model kritizuje názor, který se často uvádí jako příčina vzniku partnerského násilí a to, že ženy svým provokativním chováním jdou jakoby naproti násilí ze strany partnera.

- **Kriminologický model**- zkoumá partnerské násilí bez ohledu na pohlaví pachatele i oběti a zaměřuje se na podrobné výzkumy osobnosti pachatelů. Upozorňuje, že pachateli nejsou výhradně muži, ale vyskytuje se zde i velké množství žen.¹²

První teorie, zkoumající příčiny vzniku partnerského násilí byly jednofaktorové teorie. V současné době jsou již tyto teorie nedostačující, protože nevystihují celé spektrum partnerského násilí, ale můžeme je i nadále považovat za základ pro řešení příčin partnerského násilí.

¹⁰ VOŇKOVÁ, Jiřina a Markéta HUŇKOVÁ. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen*. Praha: ProFem, 2004. s. 56.

¹¹ MARVÁNOVÁ-VARGOVÁ, B., D. POKORNÁ a M. TOUFAROVÁ. *Partnerské násilí*. Praha: Linde, 2008. s. 112

¹² MARVÁNOVÁ-VARGOVÁ, B., D. POKORNÁ a M. TOUFAROVÁ. *Partnerské násilí*. Praha: Linde, 2008. s. 112.

Jednofaktorové teorie dělíme do tří skupin:¹³

- **Psychologická teorie**, která se zaměřuje na psychiku agresora a předpokládá, že původcem násilného chování jsou povahové zvláštnosti pachatele, v poruše jeho osobnosti.

Za příčiny násilného chování jsou považovány různé poruchy osobnosti a její psychopatologie. Tato teorie směřovala k psychiatrizaci pachatele, a proto se také potýká s kritikou. „Je vytýkána přílišná psychopatologizace problému. U některých pachatelů se totiž skutečně vyskytují poruchy osobnosti ve smyslu psychopatologie, ale mnoho násilníků je bez klinických (zdravotních) příznaků.“¹⁴ K zastáncům těchto myšlenek patří například D. Dutton a M. Bodnarchuck.

- **Biologicko-genetická teorie** partnerského násilí zanedlouho zanikly, protože vysvětlovaly pouze obecné predispozice k agresivnímu chování, nebyly schopny vysvětlit specifické situace domácího násilí.¹⁵
- **Sociologická teorie** klade důraz na vyhodnocování postavení a fungování rodiny v interakci vlivů dnešní společnosti. Jako zdroje partnerského násilí jsou hodnoceny změny v soukromí a různorodé tlaky uvnitř společnosti, kterým musí partnerské soužití odolávat.

¹³ VOŇKOVÁ, Jiřina a Markéta HUŇKOVÁ. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen*. Praha: ProFem, 2004. s. 56.

¹⁴ ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Moderní psychologie pro právníky*. Praha: Grada, 2008. s. 41.

¹⁵ MARVÁNOVÁ-VARGOVÁ, B., D. POKORNÁ a M. TOUFAROVÁ. *Partnerské násilí*. Praha: Linde, 2008. s. 111.

Sociologická teorie prakticky koresponduje s feministickými přístupy. Společně vnímají partnerské násilí jako výsledek typicky mužské společnosti a nalézají příčiny násilí v souvislosti s uplatňováním a rozdělováním moci ve společnosti.¹⁶

Počátkem 90. let minulého století se začaly rozvíjet multifaktorové teorie, podle kterých neleží partnerské násilí prvotně v nerovnoprávné povaze vztahu mezi partnery, ale je sumou vlivu několika různých faktorů. Stoupenci těchto teorií vidí partnerské násilí jako určité penzum případů násilného chování v partnerském násilí a poukazují na to, že k užití agrese se uchylují ti partneři, kteří mají k dispozici větší moc oproti ostatním členům, přičemž obě skupiny mohou být jak ženy, tak muži.¹⁷

Multifaktorové teorie nejvíce odráží dnešní názor, že partnerské násilí je velice složitý jev. Každý jednotlivý případ je originál a takovým způsobem se z tohoto hlediska musí k němu přistupovat. Mění se příčiny vzniku v závislosti na měnících se tendencích ve společnosti. Nejrozšířenější světovou koncepcí od D. Duttona, která rozděluje příčiny a zdroje partnerského násilí na čtyři roviny kauzálních činitelů, je kauzální model.

Tyto čtyři roviny se dělí na:¹⁸

- **Makrosystém**

Jedná se o sociální rámec vytvářející vhodné klima pro partnerské násilí. Ve společnosti se partnerskému násilí daří díky převládající patriarchální hierarchii hodnot, která je založena na dominanci mužů. Patriarchální pohled na společnost se drží především toho, že moc ve společnosti musí být hierarchicky uspořádána

¹⁶ MARVÁNOVÁ-VARCOVÁ, B., D. POKORNÁ a M. TOUFAROVÁ. *Partnerské násilí*. Praha: Linde, 2008. s. 111.

¹⁷ DUFKOVÁ, Ivana a Jiří ZLÁMAL. *Domácí násilí se zaměřením na problematiku obětí: pracovní manuál*. Praha: Střední policejní škola Ministerstva vnitra, 2005. s. 18.

¹⁸ MARVÁNOVÁ-VARCOVÁ, B., D. POKORNÁ a M. TOUFAROVÁ. *Partnerské násilí*. Praha: Linde, 2008. s. 114.

a muži v ní mají výhradně vůdčí úlohu. V takto fungující tradiční společnosti se daří udržovat řadu předsudků a společenských norem souvisejících s partnerským násilím. Tyto normy a předsudky následně toto násilí legitimizují.

- **Exosystém**

Exosystém je chápán jako sociální a životní okolí jedinců, jejich postavení a sociální problémy uvnitř společnosti, které je ovlivňují. Tento pojem zahrnuje formální a neformální sociální struktury, se kterými se člověk setkává, a které ovlivňují jeho chování. Může se jednat například o ztrátu zaměstnání, snížení příjmu atd.

- **Mikrosystém**

Je reprezentován intimním vztahem mezi partnery jako takovým. Tento vztah vytváří situace a okolnosti, které mohou být spouštěčem partnerského násilí jako předepsané role v rodině, neformální právo ovlivňovat život členů rodiny.¹⁹ Vzájemná znalost partnerů jim umožňuje to, kam až může jejich chování zajít a jaká bude reakce partnera na chování toho druhého.

- **Ontogenetická (individuální) rovina**

Hledá kořeny násilí v individuálních charakteristikách pachatele a oběti a na jejich vzájemné interakci za předpokladu, že prošel specifickým ontogenetickým vývojem a zřejmě se naučil řešit závažné životní situace agresivním chováním.²⁰ Na základě takového konfliktního stylu života s vysokou frekvencí hádek a ataků dochází ke snižování sebeúcty. Jak dochází ke snižování sebedůvěry partnera,

¹⁹ VOŇKOVÁ, Jiřina a Markéta HUŇKOVÁ. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen*. Praha: ProFem, 2004. s. 57

²⁰ MARVÁNOVÁ-VARGOVÁ, B., D. POKORNÁ a M. TOUFAROVÁ. *Partnerské násilí*. Praha: Linde, 2008. s. 114

zároveň se zvyšuje pravděpodobnost reakce s agresivním akcentem. V takové situaci může vyvolat agresi i zdánlivě malicherné jednání. Ve spojitosti s tímto rozlišujeme několik typů násilníka:²¹

- „**self image demonstrator** používá násilí k demonstraci síly, kterou chce imponovat partnerovi,
- **self image defender**, který se cítí v ohrožení a jedná násilně v obraně svého ega,
- **reputation defender** jednající násilně v zájmu tzv. ohrožených hodnot skupiny, ke které přináleží.“

Další faktory podmiňující vznik partnerského násilí

Další faktory, které se mohou podílet na vzniku partnerského násilí jsou: kriminální kariéra, nezaměstnanost, drogová závislost, gamblerství nebo alkoholová závislost.

Negativní vlivy, které můžeme dále uvést jsou:²²

- **Psychopatologie osobnosti**- porucha osobnosti, organická postižení centrálního nervového systému, případně závažnější duševní onemocnění agresora,
- **Rozporuplnost vztahu**- rozdílná životní orientace partnerů,
- **Sociální situace spojené se stresem**- ztráta zaměstnání, finanční problémy atd.

²¹VÁLKOVÁ, Hana. *Domácí násilí ve světle teorií, výzkumů a praktických řešení, referát na 3. kulatém stole MVČR k domácímu násilí*. Nepublikovatelný materiál, 2003.

²²MARVÁNOVÁ-VARGOVÁ, B., D. POKORNÁ a M. TOUFAROVÁ. *Partnerské násilí*. Praha: Linde, 2008. s. 115.

Z výše uvedených dělení příčin partnerského násilí se nejvíce přikláním k multifaktorovým teoriím, které zohledňují několik rovin příčin a několik různých faktorů. V další kapitole se budu zabývat znaky partnerského násilí.

1.3 Znaky partnerského násilí

V případě, že dojde mezi partnery k nějakému násilnému incidentu, nemusí se jednat a priori o partnerské násilí. Aby šlo s jistotou posoudit, že se jedná o tento jev, musí být naplněny všechny čtyři znaky partnerského násilí současně. V případě, že by jeden z těchto znaků chyběl, může se patrně jednat o jinou podobu násilí. Jestliže ovšem partnerský vztah směřuje k partnerskému násilí, postupem času se všechny čtyři znaky zkompletují.

Jsou to:²³

- **Opakování a dlouhodobost partnerského násilí**

Projevy partnerského násilí přetrvávají i ve velmi dlouhých časových intervalech několika let. V opakování a dlouhodobosti spočívá nebezpečnost partnerského násilí.

- **Stupňování partnerského násilí**

Opakujícími útoky na lidskou důstojnost vzniká nenápadnou formou partnerské násilí. Jsou to útoky psychického charakteru. Postupně se přidávají útoky fyzického charakteru na zdraví oběti a v poslední řadě se může jednat o útok na život oběti. Na začátku nedosahují jednotlivé útoky v rámci partnerského násilí intenzity trestného jednání, a proto jsou-li posuzovány izolovaně, může docházet k jejich bagatelizaci a přehlížení ze strany jednotlivých kompetentních úřadů.

²³ STŘEDISKO PRO VÝCHOVU K LIDSKÝM PRÁVŮM A PROFESNÍ ETIKU. *Domácí násilí se zaměřením na problematiku obětí*. Praha: SPŠ MV, 2005. s. 8.

- **Jasně vymezení rolí osoby ohrožené a násilné**

Jinými slovy se jedná o uplatnění moci a kontroly nad obětí. Vzájemné postavení oběti a pachatele je nerovné a jejich role se v průběhu opakovaných incidentů nemění. Pachatel uplatňuje kontrolu nad životem oběti v širokém společensko-ekonomickém spektru v každodenním životě. Partnerské násilí se tedy vymezuje jasným postavením rolí od jiných sociálně-spoločenských problémů, jako jsou vzájemné spory, hádky, rvačky nebo napadání, kde je postavení obou aktérů incidentu stejné.

- **Skrytost (latentnost) partnerského násilí**

Pachatel na svou oběť útočí na místech, kde předpokládá, že nebude nikým rušen a eliminuje možnost případného svědectví ze strany náhodného kolemjdoucího. Proto k útokům dochází zejména v soukromí bytu, domu či jinde. Jednotlivé ataky se však mohou vyskytnout i na veřejnosti.

Partnerské násilí je typické dlouhodobým násilným chováním jednoho partnera vůči druhému. Není to tedy náhlý projev násilí, který by stál samostatně na časové ose partnerského vztahu. Partnerské násilí začíná nenápadnými verbálními výpady, jakoby mimoděk, které ovšem v závislosti s časem a dalšími okolnostmi přidává na intenzitě a přerůstá k fyzickému násilí. Pachatel násilí ovšem svou oběť nenapadá soustavně, ale výpady agresivního chování střídají období, kdy pachatel svoje chování mění a nastává relativní klid. Tato období, která se střídají v určitých cyklech a jsou označována jako cyklus partnerského násilí, spirála násilí nebo koloběh násilí. Cyklus násilí je další typický znak partnerského násilí.

Cyklus partnerského násilí

„ Partnerské násilí se může jevit jako nepředvídatelné, ale ve skutečnosti má určitý typický vzorec- tzv. cyklus partnerského násilí, který jako první popsala L. Walkerová.“²⁴

Každý jednotlivý cyklus se rozděluje zpravidla na čtyři fáze s různou délkou a časovým intervalem trvání, který se při dalším cyklu zkracuje. Jednotlivé fáze jsou charakteristické chováním násilného partnera:²⁵

- **Fáze napětí**

Fáze napětí je typická postupným zhoršováním komunikace mezi partnery, násilná osoba je zřetelně podrážděná, nespokojená a vše podrobuje kritice. Pro snadnější popis stavu můžeme uvést, že „houstne atmosféra“. Násilí má podobu pasivní agrese, ale může přejít i ve křik a nadávky. Oběť pocítuje strach a snaží se situaci uklidnit tím, že se staví do submisivního postavení. Převládají u ní pocity viny, že se dostatečně nesnažila a nezabránila vzniku napětí.

- **Fáze násilí**

V této fázi dochází k plnému projevení násilí vůči oběti. Současně zde působí obě složky násilí a to jak složka psychická tak složka fyzická. Pachatel demoluje vše, co mu stojí v cestě, zavražďuje oběť, přičemž se snaží podrobit jí kontrole a absolutně ji ovládnout za pomoci fyzického násilí. Fyzické násilí může mít podobu týrání, různých násilných sexuálních praktik, mlácení a kopání. Oběť zažívá intenzivní pocity strachu a bezmoci a ztrácí sebeúctu. Ve velkém množství případů jsou po této fázi na tělech obětí zřetelné stopy násilného chování a stává se, že v této době dochází k přivolání

²⁴ ŠEVČÍK,D., N. ŠPATENKOVÁ a kol. *Domácí násilí: Kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011. s. 52.

²⁵ ŠEVČÍK,D., N. ŠPATENKOVÁ a kol. *Domácí násilí: Kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011. s. 53-55.

pomoci, zejména policie. Je to fáze, která je charakterizovaná svojí krátkodobostí, která může trvat několik minut až hodin.

- **Fáze usmíření, libánek**

Na základě předchozí eskalace násilí si pachatel uvědomí, že by mohlo dojít ze strany oběti k ukončení jejich vztahu, ale nechce nad ní ztratit moc a kontrolu. Proto je donucen radikálně změnit svoje chování směrem k oběti a začíná se za své chování omlouvat. Zpravidla dochází na ujištění, že se násilí nebude opakovat a svoje sliby může podpořit i nákupem různých darů, květin a podobně. U této taktiky zůstává, pokud není ujištěn, že je vše zapomenuto, a že oběť nehodlá vztah ukončit. Může zde dojít i k tomu, že je-li podáno trestní oznámení na pachatele, oběť je na vlastní žádost stáhne. V případě, že je taktika slibů a nákupu darů málo účinná, pachatel se mnohdy uchyluje k výhrůzkám o sebevraždě a sebepoškozování a svaluje vinu za eskalaci násilí na oběť.

- **Fáze klidu**

Je považována také za součást fáze usmíření, libánek. Je typická tím, že nedochází k žádným incidentům ve vztahu. Některé ze slibů pachatele mohou být splněny, oběť věří, že je vše zažehnáno. Drobné problémy ovšem zůstávají, postupně se hromadí a nakonec přerostou do fáze napětí. Fáze klidu může být v začátku vztahu nejdelší, ale v průběhu se zkracuje, až může téměř vymizet s rychlým přechodem do fáze napětí.

Cyklus násilí se opakuje zpravidla do té doby, pokud není z nějakého důvodu přerušen. Může tedy mít několik opakování a může trvat různě dlouho. Od několika hodin, dnů, měsíců a let.

„Teorie cyklu partnerského násilí pomohla porozumět dynamice násilí v partnerských vztazích a přispěla k překonání starých teorií vysvětlujících partnerské násilí jako komunikační problém mezi partnery.“²⁶

Většina incidentů partnerského násilí má postupem času zvyšující se nárůst intenzity. V tomto kontextu by se tedy mělo hovořit spíše o spirále partnerského násilí než kruhu, jak se to mnohdy uvádí. V další kapitole budu popisovat formy partnerského násilí.

1.4 Formy partnerského násilí

V obecné rovině lze základní formy partnerského násilí rozdělit na násilí fyzické, psychické neboli emocionální, ekonomické, sociální a sexuální. Toto rozdělení je založeno na teoretické úrovni, a proto není úplně přesné. I přesto je toto základní rozdělení důležité, protože nám ukazuje, jak všestranně se násilí vyskytuje a co charakterizuje každou jeho formu. Cílem pachatele partnerského násilí je ovládnutí a moc nad obětí a k tomu, aby toho dosáhl, využívá jednotlivé formy partnerského násilí. Ve většině případů ovšem využívá určitou kombinaci těchto forem, které se vzájemně prolínají.

Psychické násilí

Při prvotním pohledu na psychické násilí by se mohlo zdát, že následky takového druhu týrání nebudou tak závažné. Nejsou zde na první pohled viditelné žádné stopy, jako je tomu například u násilí fyzického, kde se setkáváme s modřinami, škrábanci, řeznými ranami a podobně. Ty se ovšem při adekvátní léčbě zhojí za několik dní maximálně měsíců a po fyzické stránce bude vše v pořádku. Složitější je to však s ranami psychickými, se kterými se člověk vyrovnává zpravidla celý život zvláště, jsou-li to rány od člověka, který nám je blízký.

²⁶ MARVÁNOVÁ-VARGOVÁ, B., D. POKORNÁ a M. TOUFAROVÁ. *Partnerské násilí*. Praha: Linde, 2008. s. 39.

Psychické násilí je v rukou pachatele jednou z nejmocnějších zbraní. Za její pomoci útočí na sebehodnocení oběti, aby tak nad ní získal moc a mohl s ní libovolně manipulovat. Cílem ponižování oběti je potvrzení své moci a dominantního postavení. Pachatel, který mluví o oběti, zpravidla nepoužívá k označení její jméno, čímž ji depersonalizuje a nemá tak pocit viny během incidentu.²⁷

Jevová pestrost psychického násilí je skutečně velká. Za psychické týrání je obvykle považováno jednání, které způsobuje oběti emocionální rány či újmu, snížení sebevědomí, pocity méněcennosti, ztrátu životní pohody, duševní rovnováhy a radosti ze života, ale také strach a nezdravou závislost na partnerovi, zhoršení seberozhodovací schopnosti a v těch nejhorších případech beznaděj až suicidiální sklony. Mezi tyto projevy psychického násilí patří zejména urážlivá, zraňující komunikace, ignorování, překrucování a přehlížení faktů a také odmítání komunikace vůbec. Dále pak upírání možnosti spolurozhodování, různé obviňování, zastrasování, vydírání a vyhrožování.²⁸

Psychické násilí se jako prvotní forma vyskytuje ve všech případech partnerského násilí. V průběhu času ztrácí oběť víru v sebe sama a její identita je narušená. Má pocit, že je nesvéprávná a nemůže o ničem sama rozhodnout.

Fyzické násilí

Fyzické násilí je prakticky to, co oběti fyzicky ubližuje. Může to začínat u nevinného strkání, třesení, pohlavku přes napadení s různými předměty nebo dokonce zbraněmi a nakonec v nejhorších případech může dojít až k pokusu o vraždu nebo dokonce o vraždu dokonanou. Fyzické násilí je násilí, které je životu nebezpečné a v některých případech může vést až k trvalým zdravotním následkům. Výjimku netvoří ani ženy ve vysokém stupni těhotenství.

²⁷ MARVÁNOVÁ-VARGOVÁ, B., D. POKORNÁ a M. TOUFAROVÁ. *Partnerské násilí*. Praha: Linde, 2008. s. 122.

²⁸ ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Moderní psychologie pro právníky*. Praha: Grada, 2008. s. 20.

Pachatelé partnerského násilí většinou hodnotí své agresivní chování buď jako spontánní reakci na nepříznivou situaci, ve které ztratili kontrolu nad svým chováním, nebo reakci na křivdu ze strany partnera. Výroky typu: „ prostě jsem vybuch“, jsou typickými příklady minimalizace a popírání násilí v úmyslu získat kontrolu nad situací. Těmto tvrzením je důležité vždy jednoznačně oponovat.²⁹

Sexuální násilí

„Sexuální násilí můžeme vymezit jako nedobrovolný sexuální kontakt jakéhokoli druhu, resp. jakoukoli situaci, kdy je jedinec nucen podílet se na nežádoucích, nebezpečných nebo ponižujících sexuálních aktivitách.“³⁰

Nemusí vždy docházet k uspokojení sexuálních pudů. Sexuální násilí má za úkol si oběť podrobit a ponížit a v kombinaci s psychickým a fyzickým násilím má zvláště devastující účinek. Mnoho partnerů má pocit, že mají na sex se svým partnerem logický nárok a to kdykoli a kdekoli se jim zlíbí. To, že právě partner nemá na sex náladu, neberou v partnerském vztahu za až tak podstatnou věc a myslí si, že když partnera do sexu částečně nutí, nemusí se podle nich ještě jednat o násilný čin.

Sociální násilí

Pachatel postupně získává absolutní moc nad ohroženou osobou. Díky naprosté kontrole sleduje každý pohyb oběti, chce mít kompletní informace o tom, kam jde a s kým, co tam bude dělat a ukládá různá nařízení a příkazy. Kromě toho se sám ohrožený jedinec stahuje ze sociálních kontaktů.³¹

²⁹ MARVÁNOVÁ-VARGOVÁ, B., D. POKORNÁ a M. TOUFAROVÁ. *Partnerské násilí*. Praha: Linde, 2008. s. 120.

³⁰ ŠEVČÍK, D., N. ŠPATENKOVÁ a kol. *Domácí násilí: Kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011. s. 51.

³¹ ŠEVČÍK, D., N. ŠPATENKOVÁ a kol. *Domácí násilí: Kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011. s. 50.

Sociální násilí využívá blízkého okruhu osob kolem oběti jako prostředku k nátlaku, zákazu stýkání s rodinou a přáteli, dětmi, kontrola korespondence, telefonních hovorů až úplnou izolovanost od okolí. Izolaci přiřazují některé prameny k psychickému nebo emocionálnímu násilí. Jiné prameny nabízejí izolaci zařadit do sociálního násilí nebo ji uvádějí přímo jako samostatnou kapitolu.

Ekonomické násilí

Ekonomické násilí spočívá především v omezování oběti v přístupu k penězům, neposkytování finančních prostředků na společnou domácnost nebo na děti, celková kontrola nad ekonomickým provozem domácnosti. Zatajování finanční situace společné domácnosti představuje další způsob, jak může násilná osoba získat moc a kontrolu nad ohroženou osobou. Do ekonomického násilí můžeme dále zařadit zneužívání věcí toho druhého jako zabavení auta pro vlastní potřebu, svévolné nakládání s majetkem oběti nebo dokonce jeho poškozování. V dnešní době, kdy se na každém kroku setkáváme s problémy spojenými s ekonomikou, se tento druh násilí může jevit jako stěžejní. Není jednoduché najít dobrou práci za slušný plat, ceny veškerých produktů jdou nahoru a pro oběť, která nemůže disponovat s finančními prostředky, se tento svět bez násilného partnera může jevit jako nedostupný.

Pachatelé partnerského násilí využívají ekonomické závislosti oběti k tomu, aby ji mohli dokonale ovládat. Oběť se bojí partnera opustit. Cítí se zmatená, bez prostředků, bezmocná.³²

Izolace

Izolace je vyústěním mnoha taktik abusivního chování. Mnoho násilných partnerů se snaží svou oběť izolovat. Odříznout ji od společnosti, rodiny, kamarádů, od svobodného myšlení. Násilník svou oběť neustále hlídá, kontroluje ji korespondenci, mobilní telefon. Tím, že pachatel partnerského násilí svého partnera postupně izoluje od okolí, zvyšuje jeho závislost na sobě. Celé

32 MARVÁNOVÁ-VARGOVÁ, B., D. POKORNÁ a M. TOUFAROVÁ. *Partnerské násilí*. Praha: Linde, 2008. s. 124.

svoje násilné chování navíc dokladuje svojí láskou a ujišťuje oběť tvrzením, že je to pro ni to nejlepší.

A co je rozhodující pro oběť, která je izolována, je často daleko těžší agresora opustit. Nemá žádné přátele, kamarády, kteří by ji psychicky podpořili, nebo jí poskytli azyl. Bojí se kohokoliv kontaktovat nebo upozornit na svoji situaci organizace, které se touto problematikou zabývají.³³

Popírání, obviňování, zlehčování

Pachatelé partnerského násilí většinou popírají, že by k nějakému násilí vůbec došlo, nebo se snaží alespoň celou násilnou situaci, ke které došlo bagatelizovat.

„Taktika bagatelizování, popírání a obviňování tvoří základ agresivního chování a dále ho posiluje. Odráží agresorovu neschopnost nebo odmítání připustit si, jakou má jeho chování povahu a důsledky.“³⁴

Využívání dětí

Jedním z mnoha nástrojů, které pachatel používá k ovlivnění oběti je využívání dětí. Je si vědom silného emocionálního pouta mezi partnery a dítětem a tak vyhrožuje, že při rozpadu jejich vztahu bude dítě trpět. Snaží se ovlivnit dítě, že on je ten, kdo tento stav nechce dopustit, a že jediný kdo to tak chce je oběť. Tím staví oběť do pozice viníka celé situace a sám pachatel do pozice milujícího rodiče, který nechce nic jiného než jejich blaho.

Využívání mužských výhod

Vychází z historického schématu patriarchální rodiny, kde muž je živitel a rozhoduje tak prakticky o všem. Musí vše kontrolovat a řídit a ostatní se musí přizpůsobovat jeho stylu života. Žena je

³³ CONWAYOVÁ, Helen. *Domácí násilí*. Praha: Albatros, 2007. s. 20.

³⁴ CONWAYOVÁ, Helen. *Domácí násilí*. Praha: Albatros, 2007. s. 26.

v tomto případě pouhým stínem, který kopíruje pohyb muže a je na něm závislá. Ztrácí tak postupně možnost svobodné volby.

Výhrůžky a nátlak

Pachatel používá k ovládnutí oběti výhrůžek, kterými se snaží vyvolat u oběti strach, že se stane něco hrozného. Oběť se pak na základě strachu raději chová tak, jak si agresor přeje. Může jít například o to, že přijde o děti, o domov, o přátele. V některých případech může pachatel partnerského násilí vyhrožovat sebevraždou v případě, když ho oběť opustí.

Partnerské násilí není pouhým „výkřikem“ násilí. Je to jakýsi styl nebo charakteristický rys chování pachatele, kterým jedná se svou obětí. Většinou se jedná o mnoho kombinací výše popisovaných forem partnerského násilí najednou. Některé prameny uvádějí pouze některé z forem partnerského násilí. Zde jsou uvedeny ty podstatné, které jsou poskládány z více zdrojů a jsou dle mého názoru důležité.

Osobou pachatele partnerského násilí se budeme zabývat v následující kapitole.

2 PACHATELÉ PARTNERSKÉHO NÁSILÍ

V této kapitole se pokusím nastínit osobu pachatele partnerského násilí jak z hlediska typologie, která vychází z kriminologie a psychologie, tak rizikové chování pachatele, z kterého můžeme podchytit první známky násilného jednání agresora.

2.1 Typologie násilných partnerů

Typologie násilných partnerů je problematická sama o sobě. Kdo je tento násilný partner a jaká je jeho motivace k partnerskému násilí jsou věci, hrající podstatnou roli při predikci rizika dalšího útoku vůči oběti. Navzdory této naléhavé potřebě praxe neexistuje zatím všeobecně akceptovaná a empiricky ověřená typologie osob, které páchají partnerské násilí.³⁵

U většího množství kriminálních jevů převažují detailní poznatky o pachatelích nad letnými poznatky o jejich obětech. U partnerského násilí je tomu naopak. Zatím víme daleko více o obětech partnerského násilí než o jeho pachatelích. Poznatky o pachatelích pocházejí ze tří hlavních zdrojů.

Jednak jsou to kriminologické výzkumy, které se zajímají hlavně o to, jaké jsou reakce pachatelů na určité oficiální sankce. Výsledkem bylo zjištění, že pachatele partnerského násilí nelze házet do jednoho pytle. Ukázalo se například, že na některé skupiny osob působí hrozba oficiálních sankcí skutečně odstrašujícím efektem. Čím více je pachatel závislejší na sociálních vazbách a pochodech konformity, tím citlivěji reaguje na negativní sankce, které ho diskreditují v očích sociálního okolí.

Proto vychází toto dělení z jejich sociálního ukotvení na dva hlavní typy a to:³⁶

³⁵ ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Moderní psychologie pro právníky*. Praha: Grada, 2008. s. 36.

³⁶ ČÍRTKOVÁ, Ludmila. Domácí násilí. In: *Bílý kruh bezpečí* [online]. 2003 [cit. 2012-04-01]. Dostupné z: <http://www.domacinasili.cz/nasilne-osoby/zatim-vime-vic-o-ohrozenych-osobach/>

- **domácí násilník s dvojí tváří**
- **sociálně problémový pachatel.**

V podstatě se zde rozlišuje pachatel z vyšších a nižších sociálních vrstev.

Druhým pramenem informací o pachatelích partnerského násilí jsou samotné oběti. Odtud pocházejí jevové typologie, které člení pachatele podle toho, jaké vzorce týrání partnera používají. Podle údajů obětí domácího násilí v ČR se zdá, že u nás převládá vyděračský surovec, který praktikuje fyzické a psychické týrání.

Třetím zdrojem poznatků o pachatelích jsou psychologicky zaměřené výzkumy, které se koncentrují na psychiku agresora a opírají se o klinicky zaměřené zkoumání typických rysů osobnosti zneužívatele.

Tyto poznatky jsou často hodnoceny jako příliš akademické. Kromě toho vznikají v poslední době pokusy o prakticky použitelné utřídění násilníků partnerského násilí například s přihlédnutím k příčinným či spouštěcím faktorům partnerského násilí. Podle tohoto hlediska se rozlišuje například:³⁷

- **specialista či „čistý domácí agresor“** (tj. kontrolovaný pachatel s dvojí tváří, jinak slušný a konformní, násilnický je jen v rodině),
- **generalista** (používá násilí v intimním vztahu i mimo něj vůči cizím osobám),

³⁷ ČÍRTKOVÁ, Ludmila. Domácí násilí. In: *Bílý kruh bezpečí* [online]. 2003 [cit. 2012-04-01]. Dostupné z: <http://www.domacinasili.cz/nasilne-osoby/zatim-vime-vic-o-ohrozenych-osobach/>

- **situační domácí agresor** (násilí do vztahu vnáší jasnější situační okolnosti, jako například navázání mimomanželského vztahu s jiným partnerem, dlouhodobá nezaměstnanost atd.),
- **závislý pachatel partnerského násilí** (vychází z abusu alkoholu či jiné drogy)
- **sadistický agresor** (například způsobí oběti řeznou ránu a nutí ji, aby si ji sama sešila obyčejnou jehlou a nití).

K tomu, aby mohli být pachatelé partnerského násilí podrobeni zkoumání, musí se dopustit tak závažného jednání, při kterém dojde k jejich odhalení a musí se podrobit nějaké sankci. Ti, kteří se sice dopouštějí partnerského násilí, avšak v ne tak závažné formě, nejsou odhaleni a nemohou tudíž být zahrnuti do výzkumu. Na základě takto omezených inputů výzkumu je jejich vypovídající hodnota a reprezentativnost omezena. V další kapitole uvedu rizikové chování partnerů.

2.2 Rizikové chování partnera

V počátcích partnerských vztahů bývá člověk zamilovaný a plný emocí, které ho svým způsobem zaslepují. Vybírání partnera je svým způsobem pudová záležitost, kde není místo pro nějaký kalkul nebo dlouhodobější zkoumání jistých znaků a způsobů chování, které by nás mohly varovat, že tento partner vykazuje určité znaky násilného partnera. Po určité době si u partnera můžeme všimnout určitých behaviorálních anomálií, které se ovšem nemusejí ve svých počátcích zdát až tak zásadní pro rozhodnutí, že v tomto vztahu již není dobré pokračovat. Většina partnerů si myslí, že drobnější ne-standardy v chování se dají postupem času urovnat. To je ovšem omyl. Většinou se prohlubují. Proto je dobré znát některé signály, které nás mohou upozornit na budoucích násilného partnera. Tyto signály se mohou v partnerském vztahu vyskytovat jednotlivě

nebo současně několik signálů najednou. Podrobně je popisuje na svých internetových stránkách organizace Koordona takto:³⁸

- **citové naléhání**

Partner spěchá ve vývoji vztahu směrem ke sňatku, dětem a společnému bydlení. Chce ji mít jen pro sebe. Samotné nadbíhání partnera a dokazování, že je ten jediný, s kým má chodit a vytrvalost do doby, dokud partner, který se v počátcích bránil, podlehne.

- **přehnaná dominance ve vztahu**

Partner má potřebu o všem společném rozhodovat, protože pouze on je ten, kdo je kompetentní k těmto věcem. Své kompetence následně přesouvá i na rozhodování o věcech, které se týkají pouze soukromí partnera.

- **vnímání původu, opačného pohlaví partnera jako něco méně hodnotného**

Partner se vyjadřuje pohrdavě o názorech toho druhého, o jeho společenském původu, o jeho rodině. Při jednáních ho nebere jako rovnoprávného partnera.

- **narcistické osobnost**

Partner dává najevo svoji jedinečnost a výjimečnost. On je ten, který řídí chod světa a okolí je pouze hrstka analfabetů.

- **ambivalentní vztah k vlastnímu rodiči**

Partner svého rodiče bezmezně miluje a je na něho fixovaný, nebo s ním nedokáže komunikovat.

³⁸ KOORDONA. Domácí násilí [online]. ©2007 [cit. 2012- 04-01]. Dostupné z: <http://www.koordona.cz/domaci-nasili/rizikovy-partner.html>

- **Nadměrná kontrola**

Partner chce o svém protějšku vše vědět. Přehnaně se zajímá o její minulost, předchozí vztahy a snaží se kontrolovat i její současnost. Zejména ho zajímá na co partner myslí, co právě dělá, s kým si telefonuje a tak podobně.

- **Snaha o pozvolnou izolaci od sociálních kontaktů**

Partner je nespokojený, že žena udržuje kontakty s rodinou či přáteli nebo že má své vlastní zájmy, na kterých se on nepodílí, např. cvičení aerobiku, jazykové kurzy apod. Často lidi, kteří jsou ženě blízcí, kritizuje, argumentuje tím, že jsou špatní a proto by se s nimi žena neměla stýkat.

Kromě výše uvedených signálů, které se jednotlivě nebo dohromady v různé míře objevují téměř ve všech vztazích, kde se později vyvinulo násilí, je třeba si všimnout ještě dalších znaků, které však nemusí být obsaženy v každém násilném vztahu. Avšak pokud se vyskytnou, je třeba jim věnovat zvýšenou pozornost.

Jedná se o následující signály:³⁹

- **nadměrné požívání alkoholu**

Partner pravidelně konzumuje alkohol nebo se opíjí v pravidelných časových periodách. Žena by neměla věřit tomu, že partner přestane pít kvůli ní nebo dítěti. Naopak narozením dítěte se často situace ještě více vyhroťte a zkomplikuje.

³⁹ KOORDONA. Domácí násilí [online]. ©2007 [cit. 2012- 04-01]. Dostupné z: <http://www.koordona.cz/domaci-nasili/rizikovy-partner.html>

- **experimentování s drogami nebo užívání drog**

Jestliže partner experimentuje s drogami nebo je už závislý, jedná se o vysoce rizikový vztah. Ženy v těchto vztazích často přijímají roli záchránkyně a věří, že společně dokážou partnerův vztah k drogám překonat. Často se však stává, že partner ženu nutí drogu také zkusit a dostávají se do závislosti oba.

- **špatná pověst partnera nebo jeho přátel**

Dozví-li se žena, že partner pochází z kriminálního prostředí, byl v minulosti trestaný zejména za násilnou trestnou činnost, má kolem sebe kamarády, kteří mají špatnou pověst, neměla by věřit báchorkám, že byl trestán nevinně, že ho ostatní vyprovokovali nebo že lidé kamarády i jeho pomlouvají nespravedlivě.

- **rizikové chování**

Partner se chová nezodpovědně, jakoby neměl zdravý pud sebezáchovy vůči sobě a svému okolí, např. jezdí nebezpečně autem, vyhledává rvačky i proti přesile, jezdí s kočárkem tak, že hrozí nebezpečí vypadnutí dítěte, pokud je nemocný, nebere léky nebo je kombinuje s alkoholem i v případě, že se to vylučuje apod.

- **obdiv k síle a moci**

Partner uznává výhradně sílu a moc jako prostředek dosažení cílů a ovládnutí lidí. Nadměrně obdivuje diktátorské režimy, historické osobnosti jako je např. Hitler, Nero apod., agresivní sporty jako je box, karate apod. nebo sporty zaměřené na zvýšení fyzické síly a maskulinity jako je kulturistika, uznává pouze odolná plemena psů apod.

- **chování vymykající se v některém aspektu normě**

Partnerovo chování se v některých oblastech vymyká běžné normě, např. často vyhrožuje sebevraždou nebo se o ni pokusí, je extrémně žárlivý, neovládá své emoce a často nepřiměřeně reaguje na běžné podněty, v oblasti sexuální vyžaduje neobvyklé nebo bolestivé praktiky apod.

- **manipulativní chování**

Partner často neříká věci na rovinu, snaží se vzbudit v ženě pocit viny, často mění nálady bez zjevné příčiny, nikdy není s tím, co žena udělá, spokojen apod.

V další kapitole se budu zabývat obětí partnerského násilí, o které toho víme podstatně více a to zejména proto, že s obětí partnerského násilí pracujeme více v organizacích zabývajících se pomocí obětem partnerského násilí. Pachatel nebývá často odhalen natož podroben nějaké sankci, a proto informace o něm jsou nesrovnatelně menší. Alespoň prozatím.

3 OBĚTI PARTNERSKÉHO NÁSILÍ

V této kapitole se pokusím nalézt některé znaky, podle kterých lze určit to, kdo se může stát obětí násilí, v mém případě násilí partnerského. Dále jaké jsou důsledky dlouhodobého vystavení násilí a jaké je samotné prožívání partnerského násilí.

3.1 Typologie obětí partnerského násilí

Ve výběru partnera hraje roli různorodost typů osobnosti. Ta vede časem ke krizovým situacím. V partnerském vztahu existuje mnoho příčin při vzniku domácího násilí. Mezi nimi jsou různé kombinace typů osobnosti. Při soužití se každý snaží předělat partnera podle svých představ. Překážkou jsou zafixované stereotypy a postoje, které vedou ke konfliktům, které se posléze opakují a stupňují.

U široké veřejnosti však stále převažují názory, že obětí partnerského násilí je ve většině případů osoba nevzdělaná, pasivní a osoba patřící do skupiny sociálně slabší. Osobnostní profil oběti není ani v případě partnerského násilí zřejmí stejně jako u jiných trestních činů násilného charakteru. Znamená to tedy, že potenciální obětí se může stát prakticky každý partner. Určité znaky, které mohou charakterizovat oběť, se ovšem dají ve výzkumech najít.

Jak uvádí Bednářová⁴⁰, viktimogení faktory, které předurčují osoby jako potenciální oběť, můžeme rozdělit na:

- **Sociální faktor** – zde hrají důležitou roli sociální činitelé, jako jsou sociální status, prostředí atd.
- **Osobnostní faktor** – individuální znaky osoby jak fyzické tak psychické, které ji předurčují jako oběť.

⁴⁰ BEDNÁŘOVÁ, Zdeňka, et al. *Domácí násilí: zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám*. Praha: Acorus, 2009. s. 29.

- **Behaviorální faktory**- způsob chování, které je rizikové.

Dělení obětí dle interakce obětí- pachatel je poměrně často používané a takto ji uvádí P.

Střílková.⁴¹

- **zúčastňující se obětí**- obětí a pachatel se znají a interakce mezi nimi ovlivňuje chování pachatele. Jsou to tzv. vztahové delikty,
- **nezúčastňující obětí**- na základě absence vzájemné interakce nemá obětí možnost vnímat ohrožení,
- **provokující obětí**- podcenění nebezpečnosti situace,
- **latentní obětí**- kumulující viktimogení faktory, které nejsou na veřejnosti manifestovány. (trestné činy s vysokou latencí)
- **nepravá obětí**- člověk, který se ocitnul v nesprávné době na nesprávném místě.

Zde jsem uvedl nejčastější dělení, které je uváděno v literatuře a vychází z praxe a vystihuje podstatu faktorů, které určují to, kdo se může stát obětí partnerského násilí. V další kapitole se budu zabývat důsledky partnerského násilí.

3.2 Důsledky partnerského násilí

Prožívané násilí obětí ovlivňuje v mnoha oblastech života. Mimo zdravotních potíží jsou to problémy v zaměstnání, které mají vliv na ekonomickou stránku obětí, podílí se na snižování sociálního statusu a tak dále. Kromě zmíněných vlivů má partnerské násilí výrazný dopad i na stránku psychickou. U obětí se mohou rozvinout také mnohé emoční poruchy a poruchy chování, jako jsou posttraumatická stresová porucha, syndrom týrané ženy, alkoholismus atd.

⁴¹ STŘÍLKOVÁ, Patricie a Marek Fryšták. *Vykázání jako prostředek ochrany před domácím násilím*. Ostrava: Key, 2009. s. 20-21

Důsledků partnerského násilí může být mnoho a záleží na úhlu pohledu. Uvedu zde pouze tři, které myslím jsou zásadní. První z nich je viktimizace a reviktimizace, která není platná pouze u obětí partnerského násilí, ale platí pro všechny oběti násilných trestních činů.

3.2.1 Viktimizace a reviktimizace

Viktimologie je relativně mladá vědní disciplína, která po teoretické stránce zkoumá oběti trestných činů. V jejím rámci se můžeme setkat s mnoha úhly pohledu na oběť. Sociologickým, kriminologickým a psychologickým. Studuje související zákonitosti, jako jsou vzájemná interakce mezi pachatelem a obětí, pomoc obětem nebo proces viktimizace.⁴²

Primární viktimizace

Primární viktimizace se zabývá tzv. primárními ranami, které se projevují jako psychická, fyzická, ekonomická nebo emocionální újma. Emocionální újma, která je psychickou záležitostí, působí na oběť, aniž by došlo fyzickému poškození. Působí jako ztráta důvěry ve své nejbližší, pocitu bezpečí, to že se nemohu svobodně rozhodovat. Oběť partnerského násilí trpí díky ztrátě osobní autonomie pocitem zneuctění a pošpinění.

Sekundární viktimizace

V tento moment přicházejí na řadu tzv. sekundární rány, které nejsou svým způsobem přímým důsledkem působení pachatele na oběť, ale jsou způsobeny procesem řešení problému partnerského násilí na úrovni státních orgánů, jako je policie, státní zastupitelství nebo soudy. Tento proces spouští pocit nespravedlnosti a nepochopení, pocitu nedůstojnosti, spojené s vypovídáním u vyšetřovatele o čistě intimních záležitostech partnerství.⁴³

⁴² NOVOTNÝ Oto a Josef ZAPLETAL. *Kriminologie*. Praha: ASPI, 2004. s. 129.

⁴³ VOŇKOVÁ, Jiřina a Markéta HUŇKOVÁ. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen*. Praha: ProFem, 2004. s. 80-81.

Terciální viktimizace

Terciální viktimizace je pro oběť nejdelší období. Může se stát, že se oběť partnerského násilí nedokáže s následky vypořádat na takové úrovni, aby se vrátila bez následků do normálního života a nastupuje fáze terciální viktimizace. Oběť se vypořádává s těmito následky po celý zbytek života.

Reviktimizace

Jde o opakování procesu viktimizace. V případě, že nedojde k důslednému potrestání pachatele a ten pokračuje po určité době v páchání stejného deliktu. S každým novým cyklem hledá oběť mnohem hůře síly na oznámení skutku a utvrzuje se v pocitu beznaděje.

Typickým znakem reviktimizace je, že mezi incidenty násilí je krátké časové období, které zpravidla není delší než jeden rok.⁴⁴

Další z důsledků partnerského násilí je syndrom týraného partnera. O tomto tématu více v další kapitole.

3.2.2 Syndrom týraného partnera

Pro charakteristiku důsledků násilí na prožívání oběti se obecně používá pojem syndrom týrané ženy, se kterým původně přišla feministicky orientovaná psycholožka L. Walkerová. Tento pojem ovšem není nutno vztahovat pouze na oběť ženskou, ale můžeme ho rozšířit i na oběti - muže.

„Syndrom týraného partnera lze vymezit jako soubor specifických charakteristik a důsledků zneužívání, které vedou ke snížení schopnosti partnera efektivně reagovat na prožívané násilí.“⁴⁵

⁴⁴ NOVOTNÝ Oto a Josef ZAPLETAL. *Kriminologie*. Praha: ASPI, 2004. s. 129.

⁴⁵ STŘÍLKOVÁ, Patricie a Marek Fryšták. *Výkázání jako prostředek ochrany před domácím násilím*. Ostrava: Key, 2009. s. 21.

Syndrom týraného partnera má svá čtyři vývojová stádia:⁴⁶

- **popření** - kdy oběť odmítá přiznat, že k něčemu takovému vůbec dochází a omlouvá násilné chování partnera,
- **vina** - kdy oběť již akceptuje násilí, ale odpovědnost bere na sebe.
- **získání náhledu** - oběť si uvědomuje protiprávní jednání agresora, ale věří, že situaci zvládnou.
- **odpovědnost** - oběť ukončuje vztah a řeší situaci odchodem.

Další z důsledků partnerského násilí je posttraumatická stresová porucha, která je velmi podobná syndromu týraného partnera a proto ji uvádím v další kapitole.

Posttraumatická stresová porucha

Spojitosť mezi syndromem týraného partnera a posttraumatické stresové poruchy je často vysvětlována na základě podobných symptomů, které vykazují oběti těchto dvou problematik.

Posttraumatická stresová porucha se může rozvinout jako důsledek působení vážného stresoru. Podobně jako u závažných katastrof, válečných incidentů se projevuje u partnerského násilí. Zde je ovšem původcem blízký člověk, a proto jsou symptomy komplexnější a intervence problematictější.

Poslední z důsledků, které jsem vybral je Stockholmský syndrom, který je typický pro ambivalentní vztah oběti a pachatele a myslím, že má zde své místo.

⁴⁶MARVÁNOVÁ-VARGOVÁ, B., D. POKORNÁ a M. TOUFAROVÁ. *Partnerské násilí*. Praha: Linde, 2008. s. 41.

3.2.3 Stockholmský syndrom

Stockholmský syndrom se u obětí partnerského násilí projevuje především v ochrannářských aktivitách agresora před orgány činnými v trestním řízení, a to zejména před policií. Stockholmský syndrom je typický svou pozitivní emoční vazbou mezi agresorem a obětí. Agresor přesvědčí oběť o tom, že když nedojde k oznámení incidentu, vše se dá ještě zachránit.

Stockholmský syndrom se může projevit na základě toho, že život oběti je v ohrožení, oběť se domnívá, že nemůže uprchnout a je izolována od okolí a agresor projevuje k oběti překotnou míru náklonosti a laskavosti.⁴⁷

Toto je pouze výběr několika nejvíce uváděných důsledků partnerského násilí. Další dělení uvádí například B. Vargová.

3.3 Prožívání partnerského násilí

Každé prožívání újmy má svůj vývoj, svoji dynamiku. Celá situace je pak prožívána jako krize, která útočí na podstatu osobnosti. Obecně jsou to jakési „neviditelné rány“ jako pocit zneuctění vyjádřený ztrátou vnitřní rovnováhy, ztráta pocitů důvěry a ztráta pocitu autonomie.

Zpravidla prochází prožívání újmy několika fázemi:⁴⁸

⁴⁷ VARGOVÁ Branislava a VAVROŇOVÁ Marie. Od dobrého úmyslu k dobré spolupráci. In: *ROSA* [online]. 2009 [cit. 2012-04-09]. Dostupné z: http://www.rosa-os.cz/fileadmin/rosa/zlom_manual.pdf

⁴⁸ KUNOVÁ, J., K. JÁNSKÝ a J. SEDLÁK. Domácí násilí- osobnost obětí. In: Domácí násilí. *Domácí násilí*. [online]. 2010, [cit. 2012-04-13]. Dostupné z <http://www.domacinasili.estranky.cz/clanky/clanky/domaci-nasili-----osobnost-obeti.html>.

- **fáze šoku** - ve které je jedinec zaskočen kritickou událostí, úlek bývá vystřídán dezorganizací, uplatňují se obranné mechanismy zejména popření nebo regrese, jindy to bývá netečnost. Člověk není schopen racionálně uvažovat. Délka této fáze je individuální. Může trvat několik hodin až několik dnů.
- **fáze nastupující adaptace** - ve fázi adaptace se začíná oběť s událostí vyrovnávat, zpracovává prožité trauma. Prožitkově se k události vrací a bývá pod vlivem silných emocí smutku či zloby, odporu i pocitu viny. Ke konci této fáze již o prožitém nemluví, snaží se popřít své pocity a spíše se uzavírá do sebe.
- **fáze konečné adaptace** - v poslední fázi adaptace jedinec dochází ke konečnému zpracování prožitého traumatu, kde se velkou měrou uplatňuje jeho osobnostní založení na délce a způsobu začlenění jak do pracovního tak i společenského života.

V případě, že již dojde k takové situaci jako je vystavení oběti, který je nebo byl ve vztahu s násilníkem, nějakému násilí je na místě pomoc společnosti. To je jeden z hlavních úkolů demokratické společnosti a úkolem sociálního státu. Touto pomocí se budu zabývat v další kapitole.

4 POMOC OBĚTEM PARTNERSKÉHO NÁSILÍ

Každá pomoc oběti partnerskému by se dala rozdělit na dva základní druhy pomoci. První druh pomoci je laický. Ten by měl nastoupit v případě, že se o takovém činu dozvíme od oběti. I když se jedná o pomoc laickou, měla by mít nějaká základní pravidla, aby naše pomoc splnila očekávání oběti. Druhý druh pomoci je odborný, který poskytují odborné instituce, které mají tuto problematiku jako svoji pracovní náplň. V případě, že jako první poskytneme oběti naši laickou pomoc, měla by následně nastupovat pomoc odborná, která má nástroje k tomu, aby mohla s obětí pracovat pokud možno až do její celkové společenské rehabilitace.

4.1 Laická pomoc

Laickou pomocí je pro tento účel míněno pomoc člověka, který není profesionálně proškolen. V každé intervenci existují základní pravidla jednání s osobou ohroženou domácím násilím:

- **důvěra** - oběti musíme dát prostor k tomu, aby se mohla dostatečně vyjádřit. Nenutíme ji uvádět věci, které sama zatím není schopna říci,
- **podpora** - důležitá je zejména psychická podpora, která pomůže oběti uvolnit vlnu emocí,
- **svoboda rozhodnutí** - oběť by neměla mít pocit, že je do něčeho tlačena. V první situaci musíme získat její důvěru a až teprve potom můžeme pomoci určitými návrhy,
- **dokonalá znalost situace ohrožené osoby** - mapujeme celkovou situaci abychom mohli adekvátně rozhodnout, jak dál.
- **vlastní bezpečnost** - pokud chceme někomu pomáhat, musíme být sami schopni tuto pomoc poskytnout.

V případě, že nás někdo ohrozí na zdraví nebo na životě toho určitě nebudeme schopni. Proto se sami nepouštíme do jednání s násilnou osobou, pokud k tomu nemáme profesionální školení. Tyto intervence ponecháme raději odborníkům, kteří si umějí poradit a adekvátně pomoci. O této pomoci dále v kapitole 4.2

4.2 Odborná pomoc

Odborná pomoc je záležitostí institucí, které jsou zřizovány na základě požadavků společnosti a pracují na profesionální úrovni. Tyto instituce jsou napojena na další státní instituce, které se zabývají tímto druhem pomoci na jiné úrovni, jako třeba policie, soudy atd.

Intervenční centra - jsou jednou ze služeb sociální prevence podle § 60a zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. V intervenčních centrech je na základě vykázaní ze společného obydlí nabídnuta pomoc osobám ohroženým násilným chováním vykázané osoby nejpozději do 48 hodin od doručení kopie úředního záznamu o vykázaní,⁴⁹

Sdružení azylových domů ČR - sdružení azylových domů v ČR zastřešuje osoby a organizace zabývající se lidmi bez přístřeší nebo ohroženými ztrátou bydlení a vytváří pro ně odborné prostředí,⁵⁰

Asociace manželských a rodinných poradců (AMRP) - poradny se staly součástí nově budované sítě sociálních služeb a od roku 2007 jsou vymezeny dle zákona 108/2006 Sb. o sociálních službách. Cílem AMRP je především udržování a zvyšování profesních kompetencí psychologů a sociálních pracovníků, pracujících v poradnách pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy po celé republice a ochrana klientů před nekvalifikovaným působením.

Další organizace, které jsou připraveny pomoci obětem partnerského násilí, jsou různá občanská sdružení jako Bílý kruh bezpečí a Linka důvěry. Dále zde jsou státní instituce jako Policie ČR, Ministerstvo vnitra ČR, Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, Ministerstvo spravedlnosti ČR, Mediační a probační služba nebo Státní zastupitelství.

⁴⁹ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ČR. MPSV.CZ. *MPSV.CZ: Intervenční centra*. [online] ©2009, [cit. 2012-04-13]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/4228>

⁵⁰ SDRUŽENÍ AZYLOVÝCH DOMU V ČR, o.s. *Sdružení azylových domů v ČR, o.s.* [online]. ©2011[cit. 2012-04-13]. Dostupné z: <http://www.azylovedomy.cz/>

4.2.1 Bezpečnostní plán

V každé životní situaci by měl člověk, pokud to jde a pokud chce předejít nepředvídaným situacím, plánovat. O to důležitější je plánování v situacích, kdy víme, že budeme nuceni improvizovat. Plánování nám dává jakousi jistotu a klid v tom, že jsme na nepředvídané situace částečně připraveni. V nepředvídaných situacích je poměrně důležité, aby člověk jednal s rozvahou a klidem a pokud má kroky, které musí udělat dopředu naplánovány, může se díky tomu vyhnout chybám. Při improvizaci a v časovém stresu se většinou nahromadí chyby, které mohou v problematice partnerského násilí znamenat například zdravotní újmu nebo dokonce smrt. Proto je dobré připravit si bezpečnostní plán, který obsahuje nevyhnutelné kroky k zajištění našeho bezpečí.

Důležité bezpečnostní kroky⁵¹

- U někoho, komu věříte, si uschovejte náhradní klíče, oblečení, důležité dokumenty, lékařské předpisy a nějaký peněžní obnos.
- Nenechte se uzavřít v části domu, kde nejsou okna ani žádný východ, nebo kde se nacházejí nějaké možné zbraně, jako je kuchyň nebo koupelna. Držte se dál od míst, kde jsou umístěny pušky a pistole, sekery, řetězy, palice a jiné nářadí. Hned když vycítíte, že se blíží násilnosti, snažte se násilnou osobu odvést pryč od těchto míst.
- Uschovejte si jakýkoli důkaz o násilí (roztrhané oblečení, fotografie modřin a zranění atd.).
- Naplánujte si nejbezpečnější dobu k případnému útěku.

⁵¹ BÍLÝ KRUH BEZPEČÍ. Domácí násilí. *Domácí násilí.cz: bezpečnostní plán*. [online]. ©2007 [cit. 2012-04-14].

Dostupné z: <http://www.domacinasili.cz/prakticke-rady/bezpecnostni-plan/>

- Naplánujte si únikové cesty ze všech dveří a oken, včetně těch ve sklepě a v horních patrech. Kterou cestu můžete použít, kudy se můžete dostat ven? Když bydlíte v paneláku, kde je východ jen skrze vchodové dveře, jak se dostanete.
- Pamatujte si, kam se můžete obrátit o pomoc. Řekněte někomu, co se s vámi děje. Noste s sebou telefonní čísla svých přátel, příbuzných a azylových domů.
- Poučte své děti a určete jim bezpečné místo v bytě (pokoj, který jde zamknout) nebo v okolí (např. sousední dům, kam se mohou uchýlit, pokud potřebují pomoc). Ubezpečte je, že jejich úkolem je zůstat v bezpečí a ne ochraňovat vás.
- Domluvte si signál se sousedy – např. světlo venku je rozsvícené, zavolejte policii.
- Neodmívejte lékařské vyšetření.
- Po útoku neuklízějte ihned – důkazy (rozbité sklo, potřhané oblečení, chomáče vlasů...) sesbírejte do igelitového sáčku a předejte policii.
- Škody vyfotografujte, snímky dejte vyvolat i s datem.

4.2.2 Bezpečnostní zavazadlo

Jestliže jste donuceni k tomu, že musíte opustit domov, potřebujete co nejrychleji pomoc. Mějte proto důležité doklady – nebo jejich fotokopie – na místě, kde se k nim můžete okamžitě dostat nebo ve vašem bezpečnostním zavazadle.

Bezpečnostní zavazadlo by mělo obsahovat rodné listy, očkovací průkazy a školní záznamy dětí, protože vědí, že bez nich bude vaše žádost o náhradní ubytování nebo o podporu zpožděna a děti se nebudou moci zaregistrovat v nové škole. Bez hotovosti nebo kreditních karet si nemůžete nic koupit. Pokud hrozí, že vám vezme kreditní karty, запиšte si a schovejte si předem někde jejich čísla. Dobrý nápad je mít vlastní kreditní karty, bankovní účet a úspory, pokud je to možné. Když během týdne ušetříte nějaké peníze, někam je pod svým jménem uložte.

V této kapitole jsem se pokusil uvést některé kroky, které jsou důležité k zajištění bezpečnosti oběti partnerského násilí. Nezbytné jsou především některé bezpečnostní kroky, které by měla osoba, která je vystavena dlouhodobému násilí udělat dopředu, aby mohla včas reagovat na eskalaci násilí. V případě, že je oběť nucena opustit své obydlí, je dobré mít připraveno bezpečnostní zavazadlo, které by mělo obsahovat uvedené věci, pro případ nového začátku. V následující kapitole se budu zabývat legislativou, která se váže k partnerskému násilí. Legislativa zahrnuje pouze území ČR a vychází z aktuálního stavu.

5 LEGISLATIVA ČR

V současné legislativě je posledním platným pramenem zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, který byl dále novelizován zákonem č. 306/2009 Sb. Tento zákon nahradil padesát let starý zákon č. 140/1961 Sb., který pochopitelně nemohl vyhovovat současným požadavkům demokratické společnosti. Díky určitým změnám v demokratické společnosti, zvláště pak týkajících se vztahů mezi lidmi, nemohl tyto změny dostatečně reflektovat. Na mysli mám především vztahy homosexuálů, lesbiček, které jsou v novém trestním zákoníku upraveny v podobě registrovaného partnerství a pro mou práci jsou tedy partnerské vztahy těchto lidí také platné.

Trestné činy týkající se partnerského násilí:⁵²

Hlava I: Trestné činy proti životu a zdraví

Díl 1: Trestné činy proti životu

Díl 2: Trestné činy proti zdraví

§ 140 Vražda

§ 145 Těžké ublížení na zdraví

§ 144 Účast na sebevraždě

§ 146 Ublížení na zdraví

Hlava II: Trestné činy proti svobodě a právům na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství

Díl 1: Trestné činy proti svobodě

§ 170 Zbavení osobní svobody

§ 171 Omezování osobní svobody

§ 175 Vydírání

§ 176 Omezování svobody vyznání

§ 178 Porušování domovní svobody

⁵² *Trestní předpisy 2010*. Ostrava: Sagit, 2009. s. 8-13.

Hlava III: Trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti

§ 185 Znásilnění

§ 186 Sexuální nátlak

Hlava IV: Trestné činy proti rodině a dětem

§ 199 Týrání osoby žijící ve společném obydlí

Hlava V: Trestné činy proti majetku

§ 205 Krádež

§ 207 Neoprávněné užívání cizí věci

§ 208 Neoprávněný zásah do práva k domu, bytu nebo k nebytovému prostoru

§ 209 Podvod

§ 228 Poškození cizí věci

Hlava X: Trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných

Díl 4: Jiná rušení činnosti orgánu veřejné moci

§ 337 Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání

Díl 5: Trestné činy narušující soužití lidí

§ 352 Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci

§ 353 Nebezpečné vyhrožování

§ 354 Nebezpečné pronásledování

Díl 6: Jiná rušení veřejného pořádku

§ 358 Výtržnictví

Díl 8: Některé další formy trestné součinnosti

§ 364 Podněcování k trestnému činu

§ 365 Schvalování trestného činu

§ 367 Nepřekážení trestného činu

§ 368 Neoznámení trestného činu

V kapitole Legislativa ČR jsem uvedl pro přehled pouze hlavní položky zákona č. 40/2009 Sb., týkající se dané problematiky. V budoucnu může dojít k jejich novelizaci, a proto je důležité brát v potaz dobu, kdy byla tato práce zhotovena.

Dále navazuje část druhá - Praktická část, která se bude věnovat výzkumu.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ

Praktická část bakalářské práce představuje realizaci výzkumného šetření se zaměřením na informovanost žen o problematice partnerského násilí. K tomu byla vybrána explorativní metoda dotazníku. V další části je uveden rozbor získaných výsledků, shrnutí výsledků výzkumu.

Partnerským násilím pro účely výzkumu rozumíme násilí mezi dvěma heterosexuálními nebo homosexuálními partnery, mezi nimiž je intimní vztah, žijícími buď ve společné domácnosti, nebo odděleně.

6.1 Výzkumný problém

Výzkumný problém se nevymezuje lehce. Vyžaduje si určitou zkušenost a orientaci v problematice. Měl by vznikat postupně, procházet myšlenkovými úvahami a pomalu dozrávat. Nedo zralé nápady obyčejně nevedou k úspěšnému průběhu, a tedy ani k úspěšnému konci výzkumu.⁵³

Stanovil jsem tento výzkumný problém:

„Jaká je současná informovanost o problematice partnerského násilí u žen?“

6.2 Výzkumný cíle

Hlavním výzkumným cílem mého výzkumného šetření je zjištění informovanosti o problematice partnerského násilí u respondentek z řad široké veřejnosti ve věku od 15 roků výše.

První dílčí cíl výzkumného šetření, má za úkol odpovědět na to, zda stupeň vzdělání respondentek má vliv na jejich informovanosti o problematice partnerského násilí.

⁵³ GAVORA, Peter. Úvod do pedagogického výzkumu. Brno: Paido, 2000. s. 24.

Druhý dílčí výzkumného šetření cíl má zjistit, odkud respondentky čerpají informace týkající se partnerského násilí.

6.3 Výzkumné otázky

Používají ženy se základním vzděláním k získávání informací internet?

Používají ženy s vysokoškolským vzděláním k získávání informací rozhlas?

6.4 Stanovení hypotéz

Hypotéza není jakýkoliv předpoklad nebo hádání. Musí důsledně vycházet z poznatků, které jsou o zkoumaném jevu známy, nebo z praktických zkušeností výzkumníka.⁵⁴

H1: Informovanost žen o partnerském násilí je vyšší u žen žijících ve městě oproti informovanosti žen žijících na venkově.

H2: Informovanost žen ve věku 26-40 let o partnerském násilí je vyšší oproti informovanosti žen ve věku 41-55 let.

H3: Ženy žijící ve městě čerpají informace o partnerském násilí více z internetu oproti ženám žijícím na vesnici.

H4: Vysokoškolsky vzdělané ženy jsou lépe informovány oproti ženám se základním vzděláním.

6.5 Metoda výzkumu

Vzhledem k tomu, že ve svém výzkumu budu shromažďovat číselná data a ty potom následně zpracovávat, rozhodl jsem se pro kvantitativní výzkum. Pro získání informací z širokého okruhu

⁵⁴ GAVORA, Peter. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido, 2000. s. 50.

respondentek, jsem zvolil pro tento výzkum explorativní metodu dotazníku v elektronické podobě. Dotazník je určen především pro hromadné získávání údajů za relativně krátké časové období a obsahuje jak uzavřené, polootevřené tak otevřené otázky.

Výhodou tohoto dotazníku je především to, že dokáže oslovit širokou veřejnost a to v relativně krátké době. Další jeho výhodou je, že je to metoda poměrně ekonomicky přijatelná. Dotazník byl vystaven na internetovém portálu **Vyplnto.cz** zdarma a zpracované výsledky jsou zasílány zadavateli. Dále jsou výsledky veřejně přístupné na **Vyplnto.cz** pod názvem **Partnerské násilí**, což zvyšuje validitu výzkumu.

Nevýhodou naopak je, že s respondentem není výzkumník v osobním kontaktu a nevidí tak jeho reakce. Další nevýhodou je, že otázky nedokáží odpovědět na pocitovou stránku věci a nemohou jít do hloubky na rozdíl například jako rozhovor. Za nevýhodu považuji také návratnost dotazníku, která byla 69,8 %. Vysvětluji si to tím, že dotazník byl poměrně časově náročný. Průměrná doba vyplňování byla 9,24 min., zatímco v úvodu dotazníku byla inzerována doba 3 minuty.

Dotazník byl sestaven z 29 položek. Je pomyslně rozdělen do tří částí. Úvodní část je věnována identifikačním otázkám, které mají za úkol zjistit nejnnutnější údaje o respondentkách, střední část dotazníku je znalostního charakteru, kde zjišťuji znalosti respondentek o partnerském násilí a závěrečná část, kde jsou otázky na informovanost. Většina otázek byla uzavřená a respondenty měly na výběr jednu z několika odpovědí, kterou označily. Polootevřené otázky byly dvě, kde mimo nabízených odpovědí mohly respondenty dopsat svou verzi.

6.6 Předvýzkum

Abych se vyhnul případným problémům s tím, že otázky v dotazníku nebudou ze strany některých respondentek správně pochopeny, přistoupil jsem k uskutečnění předvýzkumu. Ten spočíval v tom, že dotazník dostaly k vyplnění respondenty z mého blízkého okolí s tím, zda je dotazník správně formulován.

6.7 Výzkumný soubor

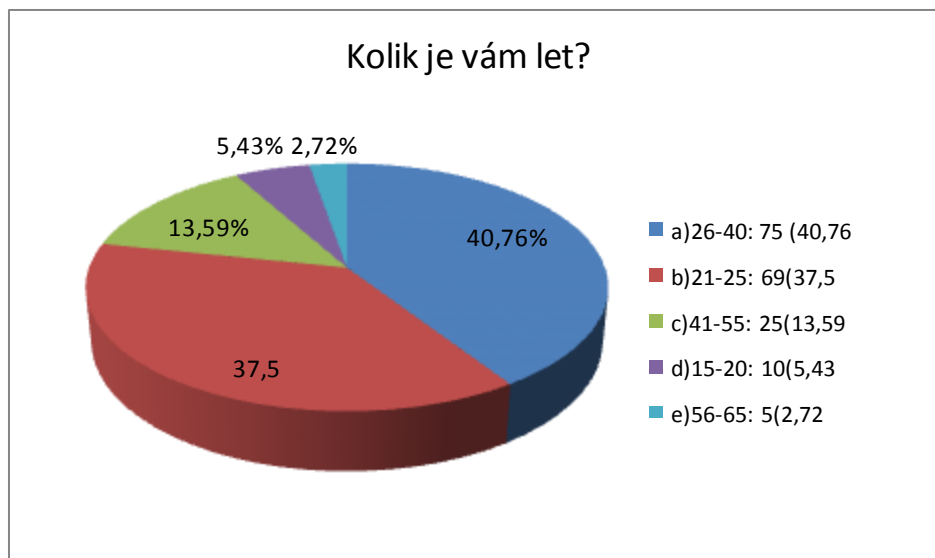
Výzkumný soubor tvořilo 184 respondentek ve věku od 15 let. V tomto věku již dochází k navazování vztahů na intimní úrovni, a proto dochází k vytváření hlubších vztahů. Respondentky odpovídaly na otázky na různých internetových portálech, které **Vyplnto.cz** oslovilo s žádostí o vyplnění. Každá respondentka mohla dotazník vyplnit pouze jednou, portál ukládá jejich IP adresu a vícečetné vyplnění blokuje. Internetový dotazník je plně anonymní, respondentky je vyplní on-line a po odpojení se ukončí komunikace s portálem. Z portálu Facebook.com vyplnilo dotazník 23,4 %, z portálu Google.cz 3,9 %, z portálu Vyplnto.cz 3,6%, z portálu Search.seznam.cz 2,2%, z portálu Rouming.cz 1,7 a z nezciztých zdrojů 58,7 %.

6.8 Způsob vyhodnocení dat

Návratnost dotazníku byla 69,8 %. U internetového dotazníku se určuje tak, že když ho respondentka nevyplní celý a odhlásí se z portálu, počítá se jako nevrácený. Odpovědi respondentek byly zpracovány tříděním prvního stupně- sumarizací, dále procentuálním zastoupením jednotlivých položek odpovědí a popisnou statistikou. Výsledky jsou dále zpracovány ve výsečových grafech. Některé grafy vypracoval přímo portál Vyplnto.cz. Na základě výsledků a výpočtům testu dobré shody chí- kvadrátu došlo k potvrzení nebo vyvrácení stanovených hypotéz.

6.9 Výsledky výzkumu a jeho interpretace

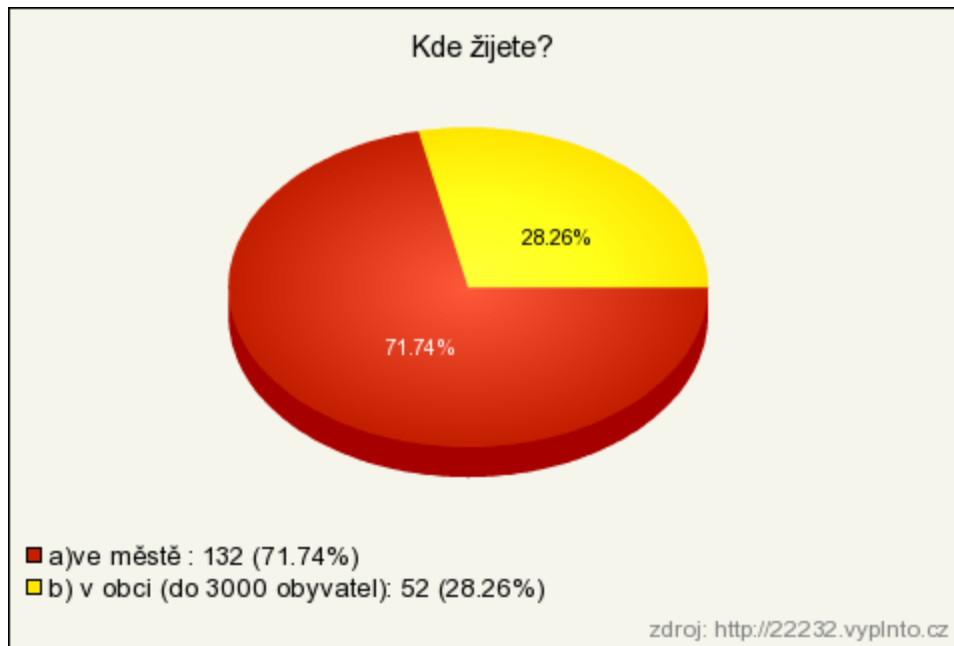
Výsledné hodnoty jsou uvedeny v grafech pro jejich velkou přehlednost. Hodnota před závorkou je počet respondentek, hodnota v závorce procentuální zastoupení. Dále je uveden popis jednotlivých grafů a jejich interpretace.

Otázka č.1 Kolik je vám let?**Graf č.1** Rozlišení respondentek dle věku.

Otázka č.1 měla za úkol zjištění věkového rozložení respondentek. Největší procento, to je 40,76% tvoří respondentky ve věku od 26 do 40 let a druhou nejpočetnější skupinou jsou respondentky ve věku od 21 do 25 let. Nejméně jsou zastoupeny respondentky ve věku od 56 do 65 let.

Interpretace

Na znázornění grafu vidíme rozložení, které neodpovídá žádnému logickému vysvětlení. To může být způsobeno náhodným výběrem respondentek na internetových stránkách, které inzerovaly dotazník.

Otázka č.2 Kde žijete?**Graf. č.2** Rozlišení respondentek dle místa bydliště.

Otázka č. 2 zjišťovala rozložení respondentek z hlediska jejich bydliště, resp. kde žijí. Z celkového počtu 184 respondentek necelá třetina 52 (28,26%) žije v obci do 3000 obyvatel. Více než dvě třetiny, to je 132 (71,74%) žije ve městě.

Interpretace

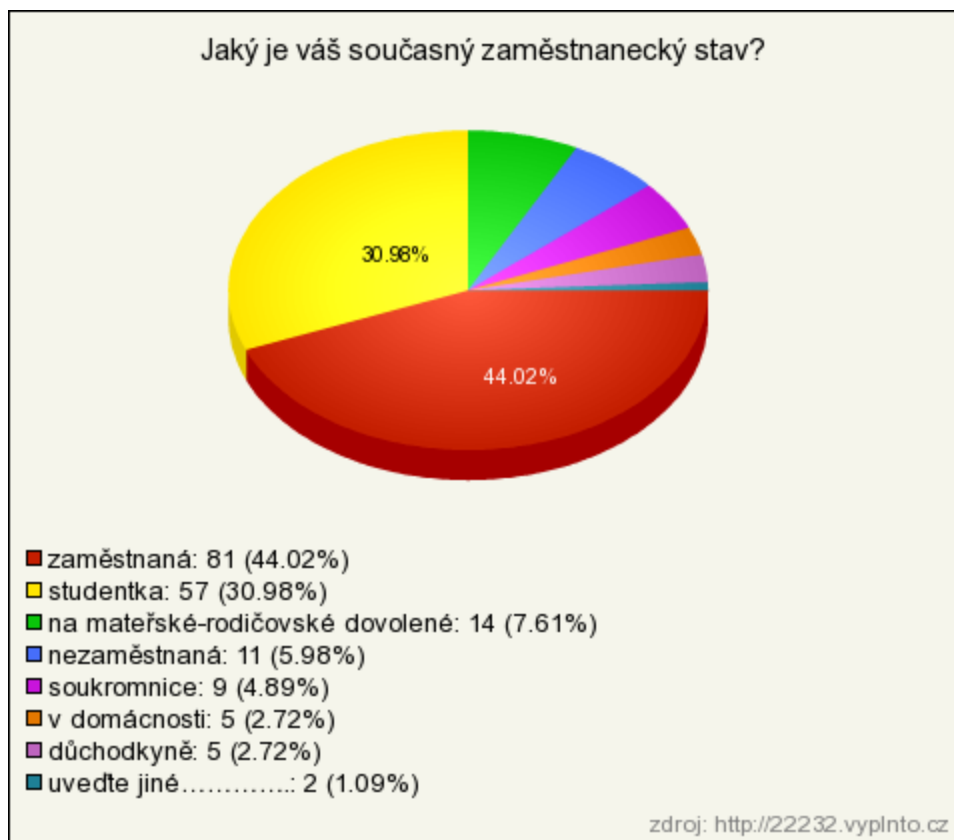
Toto rozložení může být zapříčiněno do jisté míry tím, jak je ve vzdálenějších místech regionu rozšířen internet. Respondentky, které nemají možnost připojení, byly z tohoto výzkumu nepřímo vyloučeny.

Otázka č.3 Jaké je vaše nejvyšší dosažené vzdělání?**Graf č.3** Znázorňuje úroveň vzdělání respondentek

Otázka č. 3 se ptala na vzdělání. Graf ukazuje, jak jsou ve výzkumném vzorku zastoupeny respondentky s vysokoškolským vzděláním. Zde je zastoupení poměrně vysoké 54 (29,35%). Respondentky s vyšším odborným vzděláním jsou zastoupeny v počtu 14 (7,61%). Nejpočetnější skupina v počtu 98 (53,26%) jsou respondentky se středním vzděláním s maturitou. Střední odborné vzdělání uvedlo 10 (5,43%) respondentek a nejméně zastoupenou skupinou jsou respondentky se základním vzděláním, to je 8 (4,35%).

Interpretace

Počítačová technika a internet je svým způsobem složitá záležitost pro respondentky, kterým v tomto směru chybí vzdělání. Toto může být jistou odpovědí na výsledek, že více než dvě třetiny respondentek dosahují více než středoškolské vzdělání.

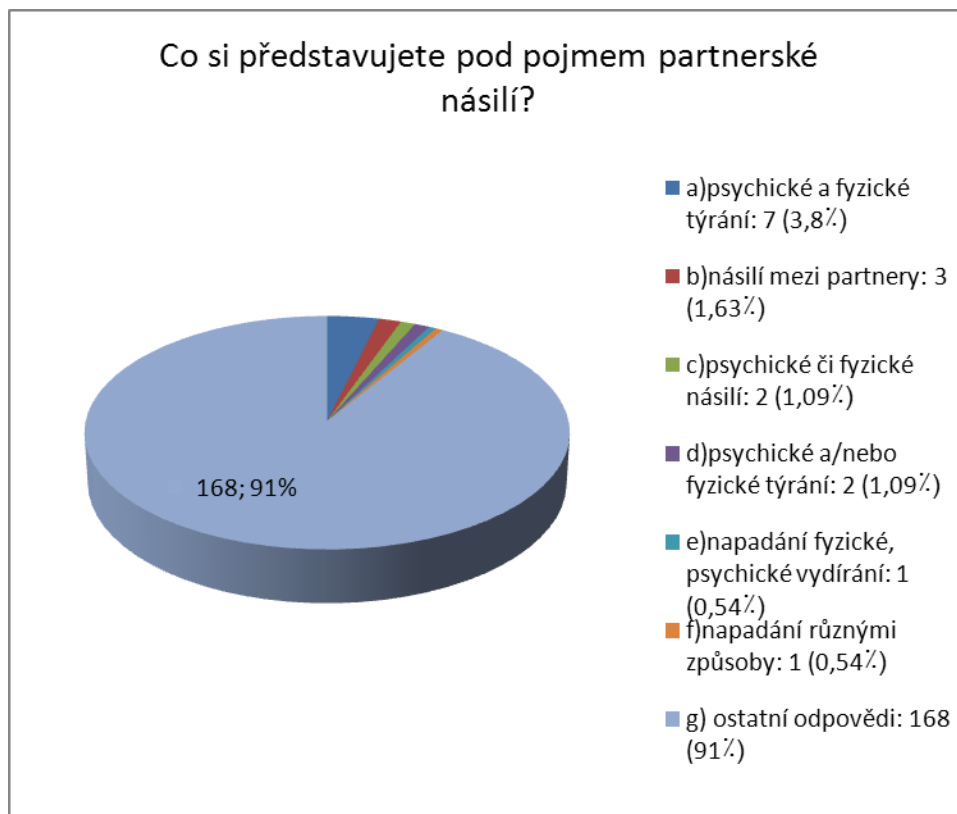
Otázka č.4 Jaký je váš současný zaměstnanecký stav?**Graf č.4** Rozlišení z hlediska zaměstnaneckého stavu.

Otázka č.4 měla za úkol zjistit zaměstnanecký stav respondentek. Největší skupinou jsou respondentky v zaměstnaneckém poměru 81 (44,02%). Druhou nejpočetnější skupinou jsou studentky v zastoupení 57 (30,98%). V dalším sledu následují respondentky na mateřské-rodčovské dovolené 14 (7,61%), nezaměstnané 11 (5,98%), soukromnice 9 (4,89%), v domácnosti 5 (2,72%), důchodkyně 5 (2,72%) a jinou možnost uvedly 2 (1,09%) respondentky.

Interpretace

Tři největší skupiny respondentek dle zaměstnaneckého poměru jsou zaměstnané, studentky a respondentky na mateřské-rodčovské dovolené. I zde může být toto rozložení zapříčiněno nepřímou tím, jakou mají tyto skupiny možnost pracovat s internetem.

Otázka č. 5 Co si představujete pod pojmem partnerské násilí? (pokuste se stručně vyjádřit)

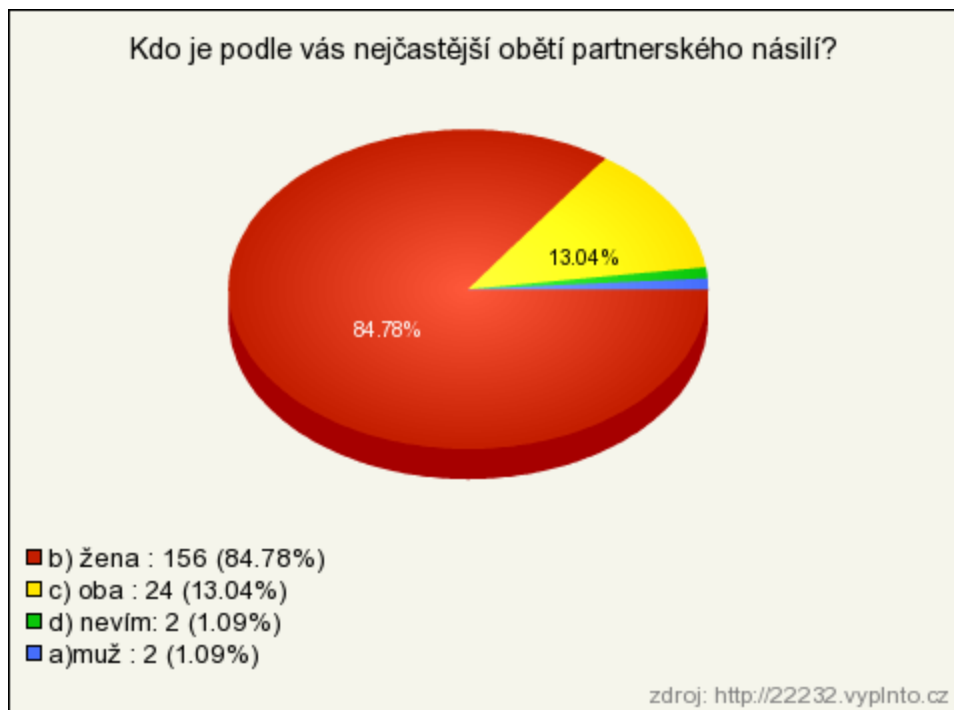
Graf č.5 Znázornění pojmu Partnerské násilí dle respondentek.

Otázka č. 5 měla za úkol odpovědět na to, co si pod pojmem Partnerské násilí respondentky představují. Největší skupina respondentek 168 (91%) odpověděla psychické a fyzické násilí s různými variantami ovšem významově stejně. Další největší skupinou respondentek je skupina s počtem 7 (3,8%), která odpověděla, že partnerské násilí je psychické a fyzické týrání, skupina o počtu 3 (1,63%) odpověděla násilí mezi partnery, psychické či fyzické násilí odpověděly 2 (1,09%), stejně jako skupina s odpovědí fyzické a/nebo psychické týrání. Napadání fyzické, psychické vydírání, odepírání svobody atd., odpověděla jedna respondentka (0,54%) stejně jako odpověď, když partner/ka různými způsoby týrá druhou polovičku.

Interpretace

Vyhodnocení otevřené otázky je problematické, protože program vyhodnocuje byť jen nepatrně odlišnou odpověď jako jinou. Respondentky z největší skupiny odpovídaly významově shodně, ovšem gramaticky odlišně.

Otázka č.6 Kdo je podle vás nejčastější obětí partnerského násilí?

Graf č.6 Rozložení respondentek dle názoru kdo je nejčastější obětí partnerského násilí.

Otázka č. 6 měla za úkol zjistit, zda respondentky vědí, kdo je nejčastější obětí partnerského násilí. Největší skupina respondentek 156 (84,78%) odpověděla-žena, druhá skupina 24 (13,04%) odpověděla- oba. Po dvou odpovědích (1,09%) odpověděly-muž a nevím.

Interpretace

Ve společnosti stále přetrvává názor, a výzkumy to i dokazují, že nejčastější obětí partnerského násilí je žena. V tomto případě byl dotazník určen ženám a proto může být tato odpověď genderově poznamenána. Druhá největší skupina odpověděla oba. Tato skupina si je vědoma, že obětí mohou být oba partneři. Jeden z důvodů může být, že neznají aktuální statistiky o obětech partnerského násilí. Dvě ženy odpověděly- muž, stejně jako- nevím.

Otázka č. 7 Jaké druhy partnerského násilí mohou podle vás existovat? (pokuste se uvést)

Graf č. 7 Rozložení respondentek dle názoru na druhy partnerského násilí.

Otázka č.7 odpověděla, jaké druhy partnerského násilí respondentky znají. Z průzkumu vyplývá, že nejčastější odpovědí bylo fyzické a psychické v různé kombinaci dle grafu. Další skupina odpověděla- nevím 4 (2,17%). Dvě respondentky odpověděly- psychické, fyzické, sexuální (1,09%). Nejpočetnější skupina odpovídala v podobné variantě jako více uváděné. Pro přehled uvádím pouze některé odpovědi: slovní, fyzické, psychické, sexuální.

Interpretace

Respondentky uvádějí nejčastěji psychické a fyzické násilí, v některých případech i sexuální. Jsou to nejčastěji se vyskytující druhy násilí mezi partnery a proto také nejvíce známé.

Otázka č. 8 Jaké jsou podle vás důvody vzniku partnerského násilí?

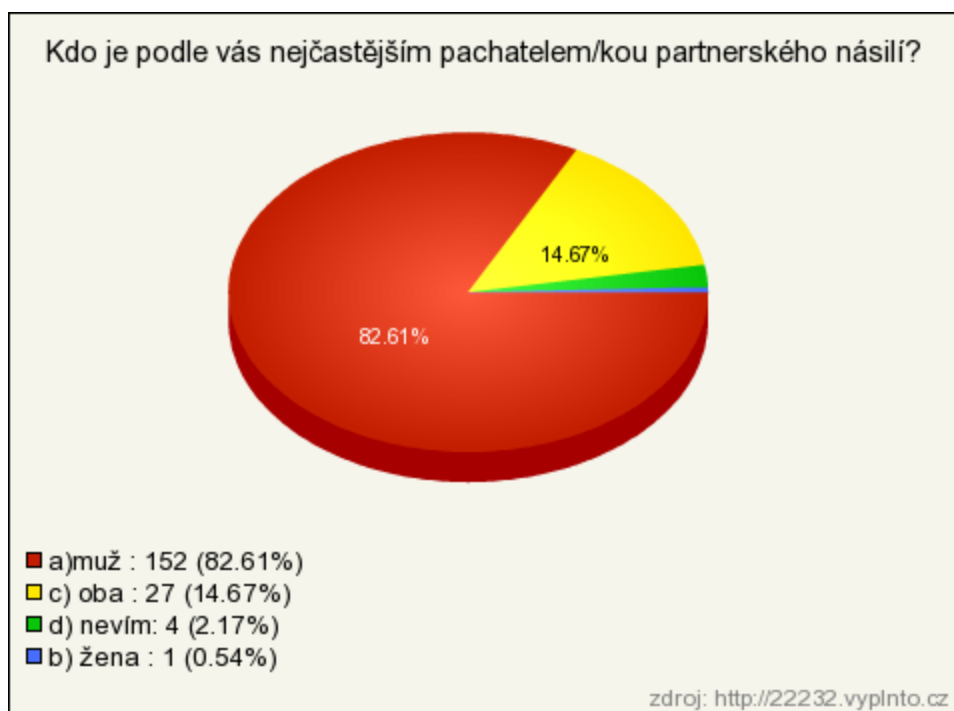
Graf č. 8 Rozložení respondentek dle názoru na důvody vzniku partnerského násilí.

Otázka č. 8 dává odpověď na to, jaké důvody vzniku partnerského násilí respondentky znají. Největší skupina 124 (67,39%) odpověděla- několik těchto faktorů společně, skupina dvaceti respondentek (10,87%) odpověděla- partner/ka má psychicky narušenou osobnost. Další početná skupina si myslí, že důvody jsou v primární rodině 17 (9,24%). 11 (5,98%) respondentek si myslí, že vznik násilí je zapříčiněn agresivitou partnera/ky. 10 (5,43%) respondentek určilo jako příčinu alkohol a dvě respondentky uvedly, že partner/ka nebyl v dětství kojeno matkou (1,09%).

Interpretace

Tato otázka částečně odpovídá na vysokou znalost respondentek o partnerském násilí. Především největší zastoupení má správná odpověď. Další skupiny odpovědí jsou svým způsobem správné, ovšem rozděleny do dílčích faktorů.

Otázka č. 9 Kdo je podle vás nejčastějším pachatelem/kou partnerského násilí?

Graf. č. 9 Rozložení respondentek dle názoru na nejčastějšího pachatele partnerského násilí.

Otázka č. 9 mapovala znalosti respondentek na nejčastějšího pachatele partnerského násilí. Největší skupina 152 (82,61%) respondentek odpověděla- muž, druhá skupina 27 (14,67%) odpověděla- oba. Třetí skupina odpověděla- nevím 4 (2,17%) a jedna respondentka odpověděla- žena (0,54).

Interpretace

Největší zastoupení v odpovědích respondentek je odpověď- muž. Tato početná odpověď je z důvodu toho, že ženy mají dobré informace o partnerském násilí, nebo může být částečně ovlivněna genderovou teorií. Poměrně početná skupina s odpovědí- oba, odpověděla částečně správně, protože partnerského násilí se dopouštějí jak muži, tak ženy.

Otázka č. 10 Jestliže by vás váš partner/ka v průběhu vašeho vztahu slovně napadl nebo do konce uhodil, jednalo by se podle vás o partnerské násilí?

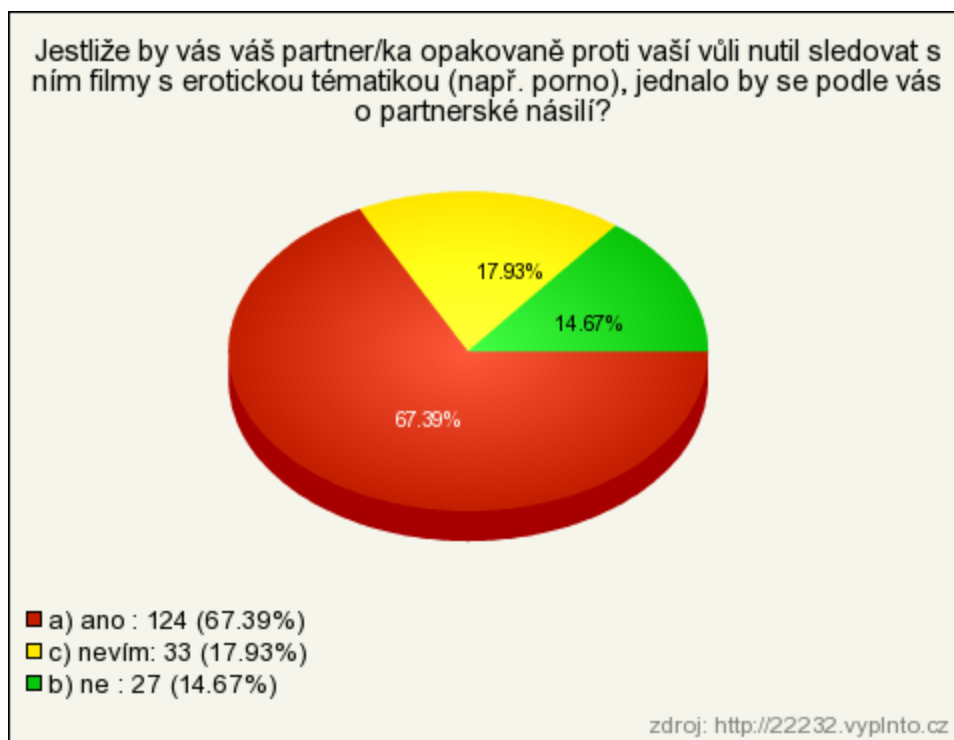
Graf č. 10 Rozložení respondentek dle názoru na to, zda jde o partnerské násilí při jednorázovém slovním nebo fyzickém napadení.

Otázka č. 10 měla odpovědět na to, zda si respondentky myslí, že jednorázové slovní nebo fyzické napadení ze strany partnera/ky může být považováno za partnerské násilí. 130 (70,65%) respondentek odpovědělo- ano. Druhá početná skupina odpověděla- ne 35 (19,02%) a třetí skupina odpověděla- nevím 19 (10,33%).

Interpretace

Největší skupina respondentek svojí odpovědí ukázala, že v tomto směru nemá až takové znalosti. Jedním ze znaků partnerského násilí je jeho opakovanost a dlouhodobost a podle jedné takové události ještě nelze s určitostí určit partnerské násilí. K takovémuo jedinému jednání může dojít díky mnoha okolnostem, které když pominou, nemusí se incident již nikdy opakovat. Poměrně početná druhá skupina s odpovědí-ne, naznačuje, že buď zastává názor, že určitá míra násilí se dá tolerovat a nebo si je vědoma toho, že partnerské násilí má znaky opakovanosti a dlouhodobosti.

Otázka č.11 Jestliže by vás váš partner/ka opakovaně proti vaší vůli nutil sledovat s ním filmy s erotickou tematikou (např. porno), jednalo by se podle vás o partnerské násilí?

Graf č. 11 Rozložení respondentek dle názoru na opakované nucení sledování filmů s erotickou tematikou, zda se jedná o partnerské násilí.

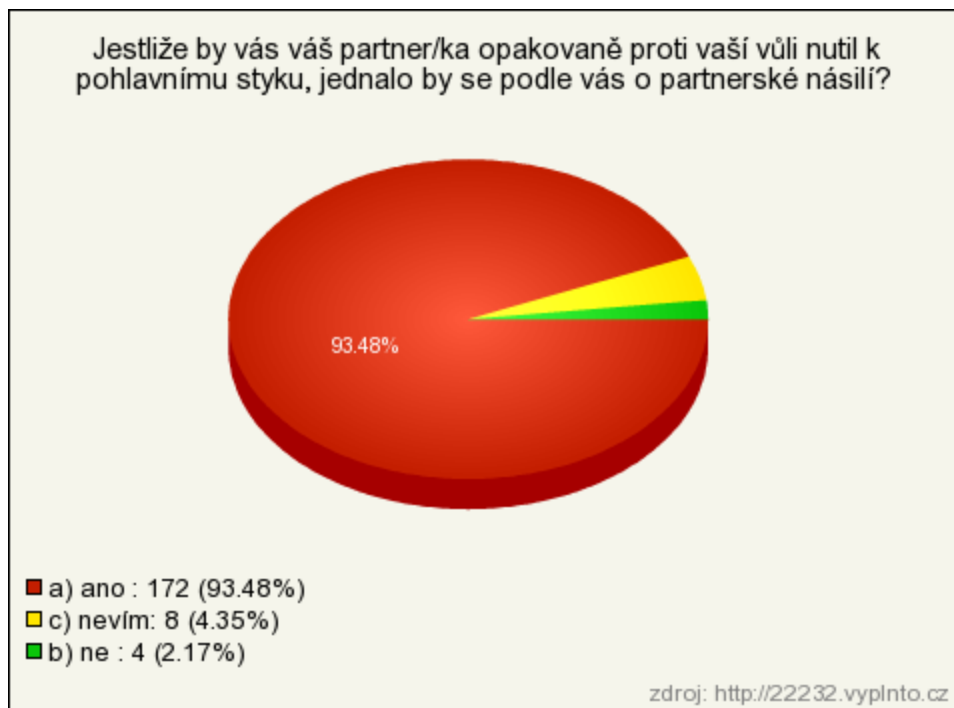
Otázka č.11 odpověděla na znalosti respondentek, zda se jedná o partnerské násilí v případě, že je bude opakovaně partner/ka nutit sledovat filmy s erotickou tematikou. 124 (67,39%) respondentek odpovědělo-ano, 33 (17,93%) respondentek odpovědělo- nevím a odpověď- ne zapsalo 27 (14,67%) respondentek.

Interpretace

U této otázky respondentky projevily dostatek znalostí o fenoménu partnerského násilí. Velká skupina odpověděla správně, protože opakovaný psychický nátlak, jako například nucení proti vůli ke sledování určitého televizního kanálu nebo filmů je považován za partnerské násilí. Další poměrně početná skupina nevěděla odpověď na tuto otázku. Vysvětlují si to tím, že v naší společnosti je ještě velká tolerance vůči psychickému nátlaku a omezování svobodného rozhodování. Tento společenský fenomén může být zapříčiněn také tím, že zde dlouhé roky

neexistovala demokracie a lidská práva byla pošlapávána. Tento názor je podle mého názoru příčinou odpovědi také u třetí skupiny respondentek.

Otázka č. 12 Jestliže by vás váš partner/ka opakovaně proti vaší vůli nutil k pohlavnímu styku, jednalo by se podle vás o partnerské násilí?

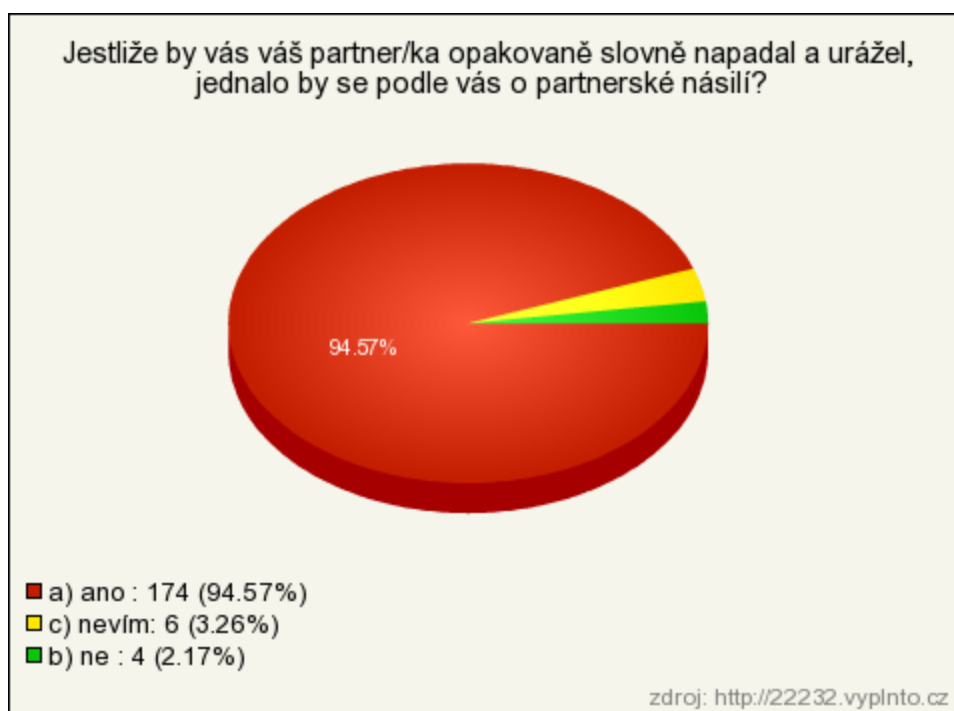
Graf č. 12 Rozložení respondentek dle názoru zda se jedná o partnerské násilí v případě nucení k opakovanému pohlavnímu styku.

Otázka č. 12 mapuje znalosti respondentek v otázce opakovaného nucení k pohlavnímu styku. Většina respondentek odpověděla- ano 172 (93,48%). Osm respondentek odpovědělo- nevím (4,35%) a ne odpověděly 4 (2,17%) respondentky.

Interpretace

Na této otázce je vidět, že respondentky si jsou vědomy toho, že pohlavní styk s partnerem je záležitost dobrovolná a nevzniká na ni nárok ani v dlouhodobějším partnerském vztahu. Množství těchto odpovědí může být ovšem ovlivněno názorem, že se jedná o jiný delikt, např. o pohlavní zneužívání.

Otázka č. 13 Jestliže by vás váš partner/ka opakovaně slovně napadal a urážel, jednalo by se podle vás o partnerské násilí?

Graf č. 13 Rozložení respondentek dle názoru na opakované slovní urážení a napadání.

Otázka č. 13 odpověděla na to, zda si respondentky myslí, že opakované slovní napadání a urážení může být posuzováno jako partnerské násilí. Kladně odpovědělo 174 (94,57%) respondentek, záporně odpověděly 4 (2,17%) respondentky a šest odpovědělo- nevím (3,26%).

Interpretace

Respondentky ukázaly, že opakované slovní napadání a urážení do vztahu nepatří, a že si jsou toho vědomy. Správně to považují za partnerské násilí a v tomto směru jsou o fenoménu partnerského násilí dobře informovány.

Otázka č. 14 V případě, že by vás váš partner/ka opakovaně zesměšňoval a ponižoval před příbuznými, přáteli nebo na veřejnosti, jednalo by se podle vás o partnerské násilí?

Graf č. 14 Rozložení respondentek dle názoru na opakované zesměšňování a ponižování.

Otázka č. 14 měla za úkol zjistit názor respondentek na to, zda opakované zesměšňování a ponižování oběti před příbuznými, přáteli nebo na veřejnosti je partnerské násilí. Největší skupina 163 (88,59%) respondentek odpověděla kladně, 13 (7,07%) respondentek odpovědělo- nevím a záporně odpovědělo 8 (4,35%) respondentek.

Interpretace

Respondentky ve většině případů odpověděly správně a ukázaly, že mají dobré informace o tom, že chování, které bylo anoncováno v otázce je partnerské násilí.

Otázka č. 15 Domníváte se, že pokud vám váš partner/ka opakovaně zakazuje kontakt s některými přáteli, příbuznými nebo soc. skupinou, jedná se podle vás o partnerské násilí?

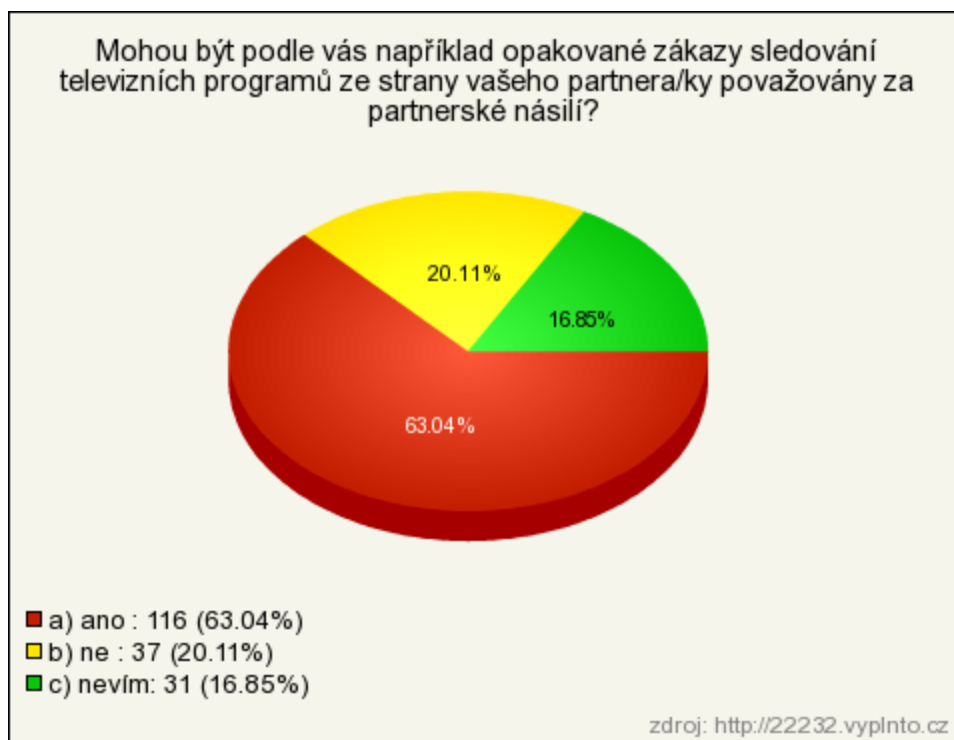
Graf č. 15 Rozložení respondentek dle názoru na opakované zákazy kontaktu s příbuznými.

Otázka č. 15 měla za úkol zjistit názor respondentek na to, zda v případě opakovaného zákazu kontaktu oběti s některými přáteli, příbuznými nebo soc. skupinou, se jedná o partnerské násilí. Největší skupina 151 (82,07%) respondentek opověděla kladně, 19 (10,33%) respondentek odpovědělo- nevím a záporně odpovědělo 14 (7,61%) respondentek.

Interpretace

Z grafu č. 15 vyplývá, že převážná většina respondentek považuje tento opakovaný druh psychického nátlaku v podobě sociální izolace za partnerské násilí a u této otázky potvrdily dobrou znalost problematiky.

Otázka č. 16 Mohou být podle vás například opakované zakazy sledování televizních programů ze strany vašeho partnera/ky považovány za partnerské násilí?

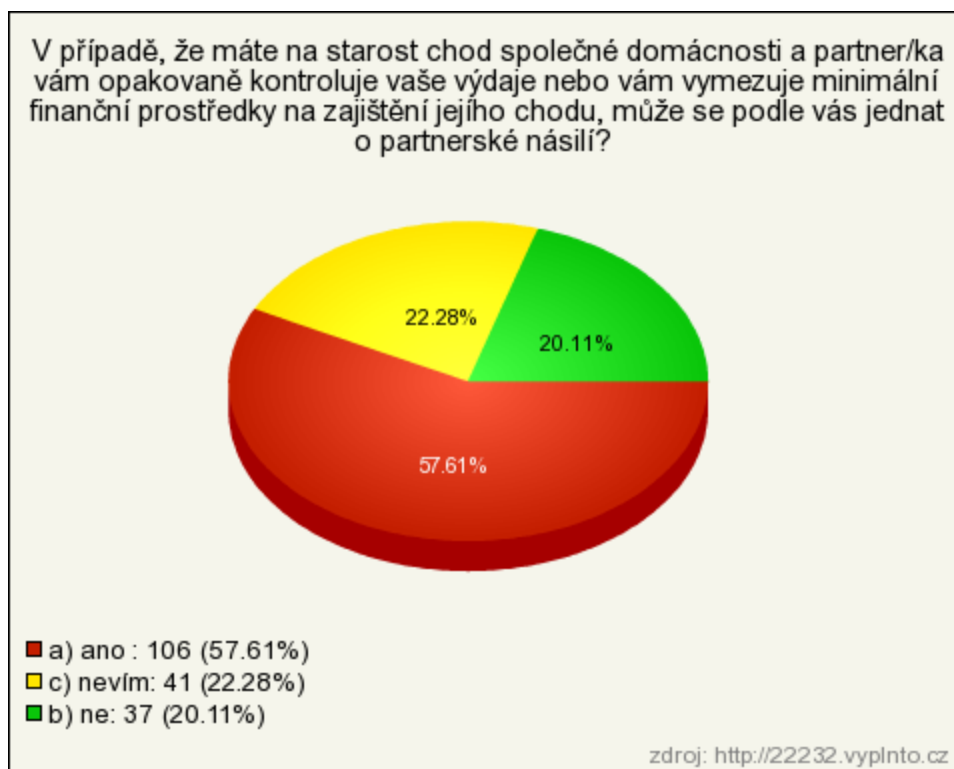
Graf č.16 Rozložení respondentek dle názoru na opakované zakazy sledování televizních programů.

Otázka č. 16 měla odpovědět na to, zda si respondentky myslí, že opakované zakazy sledování televizních programů ze strany partnera/ky, mohou být považovány za partnerské násilí. Více jak polovina respondentek 116 (63,04%) odpověděla kladně, 37 (20,11%) respondentek odpovědělo záporně a odpověď- nevím označilo 31 (16,85%).

Interpretace

Jak je z grafu č. 16 patrné, více jak polovina respondentek považuje opakované zakazy sledování televizních programů ze strany partnera/ky za partnerské násilí. Poměrně významná skupina respondentek, které na otázku odpověděly záporně zřejmě tolerují tento druh opakovaného nátlaku a berou ho za zcela běžný. Další větší skupina, která se nemohla přiklonit na žádnou z jasných vyjádření zřejmě nechce zcela tolerovat tuto diskriminaci, ale na druhou stranu jim nepřipadá až tak vážná.

Otázka č. 17 V případě, že máte na starost chod společné domácnosti a partner/ka vám opakovaně kontroluje vaše výdaje nebo vám vymezuje minimální finanční prostředky na zajištění jejího chodu, může se podle vás jednat o partnerské násilí?

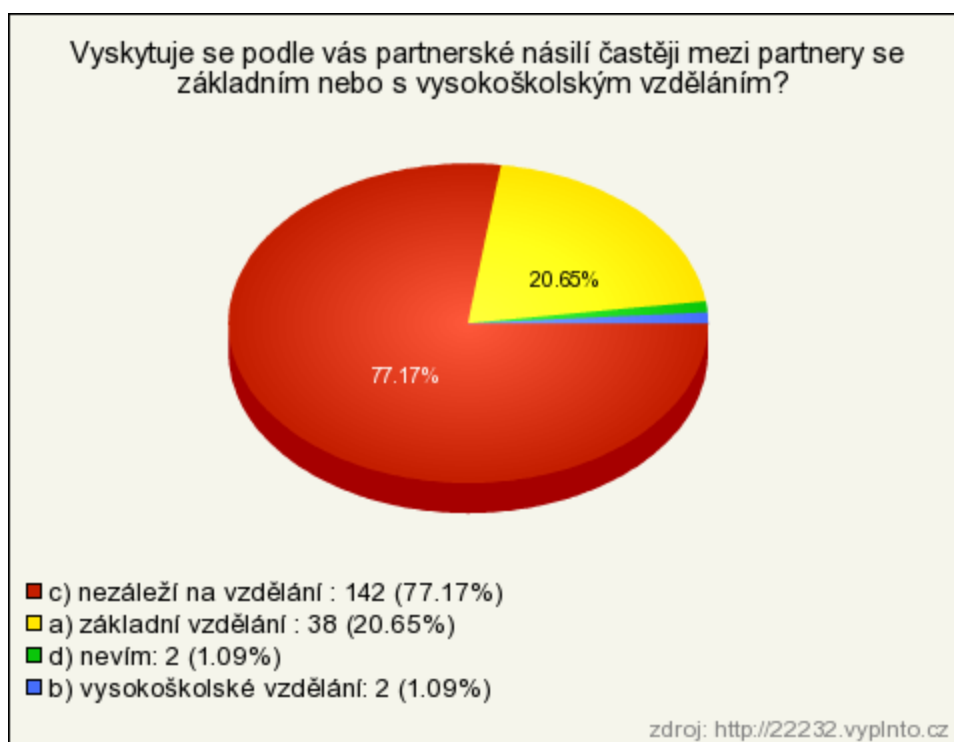
Graf. č. 17 Rozložení respondentek dle názoru na opakované kontroly výdajů na domácnost.

Otázka č. 17 měla za úkol zjistit názor respondentek na to, zda se v případě, že máte na starost chod společné domácnosti a dochází ze strany partnera/ky k opakované kontrole vašich výdajů nebo vám vymezuje minimální finanční prostředky na zajištění jejího chodu, může jednat o partnerské násilí. Více jak polovina respondentek, 106 (57,61%) odpověděla kladně. 41 (22,28%) respondentek odpovědělo- nevím a 37 (20,11%) respondentek odpovědělo záporně.

Interpretace

Z grafu č. 17 můžeme odečíst, že více jak polovina dotazovaných si je vědoma, že opakované omezování financí je ekonomickým druhem partnerského násilí a proto dle mého názoru odpověděla kladně. Poměrně velké jsou zbývající dvě skupiny, které nechtěli odpovědět kladně. Může se dle mého názoru jednat o skupiny respondentek, které této druh omezování nepokládají za partnerské násilí, zřejmě proto, že v naší společnosti byl dlouho zakořeněn patriarchální vzor uspořádání rodiny, kde muž rozhoduje o hlavních stránkách chodu domácnosti.

Otázka č. 18 Vyskytuje se podle vás partnerské násilí častěji mezi partnery se základním nebo s vysokoškolským vzděláním?

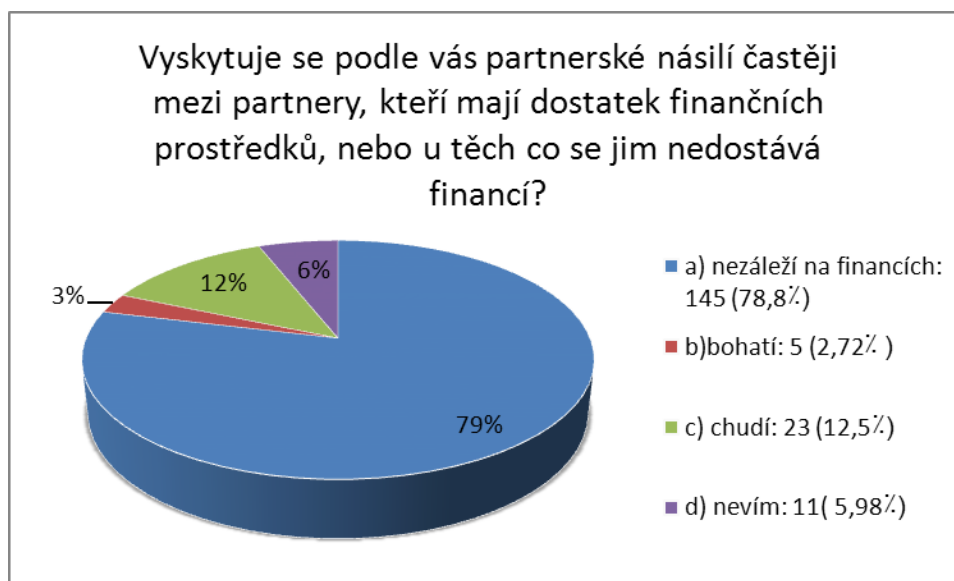
Graf č. 18 Rozložení respondentek dle názoru na výskyt partnerského násilí.

Otázka č. 18 měla za úkol zjistit názor respondentek na to, zda má na výskyt partnerského násilí vliv vzdělání partnerů. 142 (77,17) respondentek odpovědělo, že na vzdělání nezáleží, 38 (20,65%) respondentek se přiklonilo k názoru, že partnerské násilí se častěji vyskytuje mezi partnery se základním vzděláním. 2 (1,09%) respondentky zvolily možnost- nevím stejně jako ty, které zvolily vysokoškolské vzdělání.

Interpretace

Z grafu č. 18 vyplývá, že respondentky vědí, že pro partnerské násilí není rozhodující vzdělání nebo inteligence partnerů. Vyskytuje se napříč všemi vzdělanostními vrstvami obyvatelstva. Necelá čtvrtina se přiklání k názoru, že inteligence může mít vliv na jeho výskyt. Tento názor může být ovlivněn tím, že lidé se základním vzděláním, kteří se špatně uplatňují na trhu práce a patří do skupiny sociálně slabé skupiny, mnohem častěji páchají různé trestně právní delikty. Společnost si je proto fixuje jako problémové a spojuje s problémy ve společnosti.

Otázka č. 19 Vyskytuje se podle vás partnerské násilí častěji mezi partnery, kteří mají dostatek finančních prostředků (jsou bohatí), nebo u těch co se jim nedostává financí (jsou chudí)?

Graf č. 19 Rozložení respondentek dle názoru výskyt partnerského násilí.

Otázka č. 19 měla za úkol zjistit názor respondentek na to, zda má na výskyt partnerského násilí vliv finanční situace partnerů, zda jsou bohatí nebo chudí. 145 (78,8%) respondentek odpovědělo, že nezáleží, 23 (12,5%) respondentek odpovědělo, že mezi chudými, 11 (5,98%) odpovědělo-nevím a 5 (2,72%) respondentek označilo odpověď mezi bohatými.

Interpretace

Respondentky vyjádřily většinový názor, že finanční stránka nemá vliv na výskyt partnerského násilí. Druhá největší skupina odpověděla, že nejvíce se partnerské násilí vyskytuje mezi chudými. Tento názor se podle mého názoru vyskytuje u takto nezanedbatelné části respondentek proto, že mezi chudými často dochází k různým šarvátkám a násilnostem.

Otázka č. 20 Může se podle vás stát obětí partnerského násilí snadněji osoba s nízkým nebo vysokým sebevědomím?

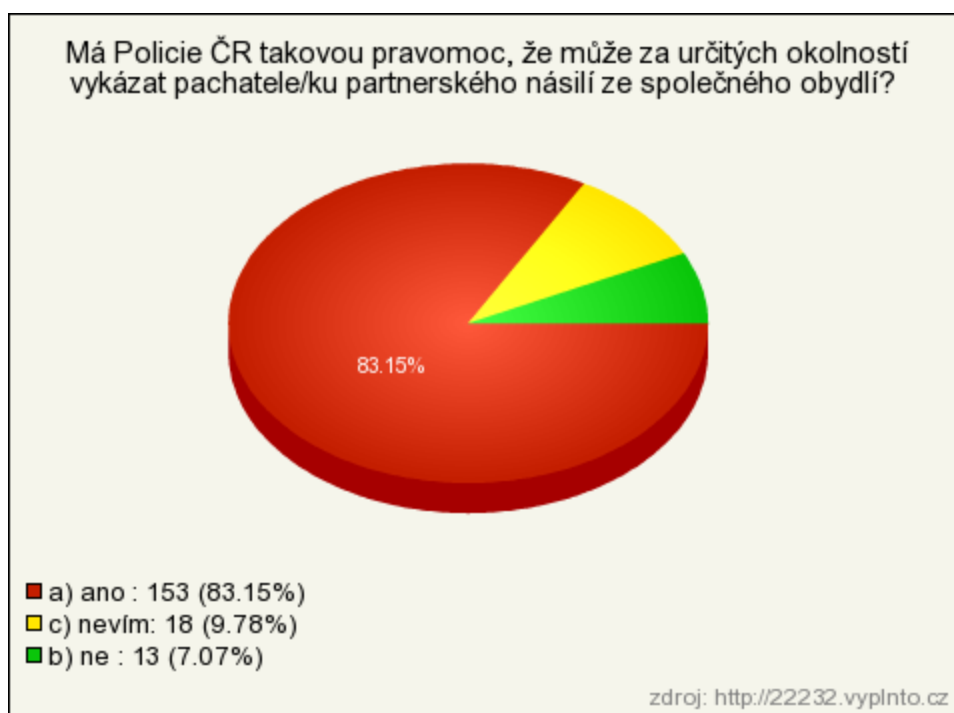
Graf č. 20 Rozložení respondentek dle názoru na oběť partnerského násilí.

Otázka č.20 odpověděla, zda má podle respondentek míra sebevědomí vliv na to, že se stane obětí partnerského násilí. Více než $\frac{3}{4}$ respondentek 143 (77,72%) odpovědělo, že nízké sebevědomí má vliv, 37 (20,11%) respondentek odpovědělo, že na sebevědomí nezáleží a 4 (2,17%) respondentky nevěděly.

Interpretace

Většina respondentek se mylně domnívá, že nízké sebevědomí má vliv na to, stát se obětí partnerského násilí. Tento názor patrně ovlivňuje to, že člověk s nízkým sebevědomím snadněji podléhá vlivu člověka, který ho má vyšší resp. vysoké.

Otázka č. 21 Má Policie ČR takovou pravomoc, že může za určitých okolností vykázat pachatele/ku partnerského násilí ze společného obydlí?

Graf. č. 21 Rozložení respondentek dle názoru na pravomoce Policie ČR.

Otázka č. 21 měla za úkol zjistit právní povědomí respondentek v souvislosti s pravomocí Policie ČR o vykázení pachatele partnerského násilí ze společného obydlí. Více jak $\frac{3}{4}$ respondentek 153 (83,15%) odpovědělo kladně. 18 (9,78%) respondentek odpovědělo, že neví a 13 (7,07%) odpovědělo záporně.

Interpretace

Vysoké procento respondentek (83,15%) ukázalo, že mají přehled o nových právních krocích, které může Policie ČR použít při řešení tak složitého problému, jako je partnerské násilí. V posuzování těchto deliktů měla Policie ČR dlouho prázdné ruce, avšak díky tlaku společnosti a zejména pak tlaku organizací zabývajících se touto problematikou, došlo k k nápravě.

Otázka č.22 Jaké následky partnerského násilí se podle vás hojí delší dobu?

Graf č.22 Rozložení respondentek dle názoru na následky psychického násilí.

Otázka č. 22 měla zjistit, zda respondentky vědí, které následky partnerského násilí se hojí delší dobu. Většina respondentek 163 (88,59%) odpověděla, že psychické následky se hojí déle než fyzické. 17 (9,24%) respondentek odpovědělo že psychické a fyzické následky se hojí stejně dlouho a čtyři respondentky (2,17%) nevědělo.

Interpretace

Většina respondentek odpověděla správně. Dle mého názoru může jít o určitou životní zkušenost těchto respondentek, které se již v životě s určitými problémy musely vyrovnat a vědí, že psychické vyrovnání trvá mnohdy velmi dlouho.

Otázka č. 23 Z jakého důvodu podle vás oběť neukončí vztah s pachatelem/kou partnerského násilí?

Graf č. 23 Rozložení respondentek dle názoru ukončení partnerského vztahu.

Otázka č. 23 měla za úkol zjistit, z jakého důvodu neodejde oběť partnerského násilí ze vztahu s pachatelem/kou. Více jak polovina respondentek 116 (63,04%) odpověděla, že je to kombinace uvedených důvodů, 37 (20,11%) respondentek se domnívá, že oběť si myslí, že se vše urovná, 16 (8,7%) se bojí potrestání ze strany partner/ky. Z ekonomických důvodů se domnívá 8 (4,35%) respondentek a 6 (3,26%) chce zachovat úplnou rodinu. Jedna (0,54) neví.

Interpretace

Správně odpověděla více jak polovina respondentek, které se domnívají, že důvodů, proč oběť neodejde z násilného vztahu je víc. Vždy se jedná o kombinaci několika důvodů. Poměrně velkou skupinu tvoří respondentky, které se domnívají, že vše bude zase dobré. Tento názor vyplývá z toho, jakým způsobem se partnerské násilí projevuje. Jde především o cykly, které na sebe navazují a udržují oběť ve vztahu na základě měnícího se chování pachatele k oběti.

Otázka č. 24 Znáte nějakou organizaci, která se zabývá pomocí obětem partnerského násilí?

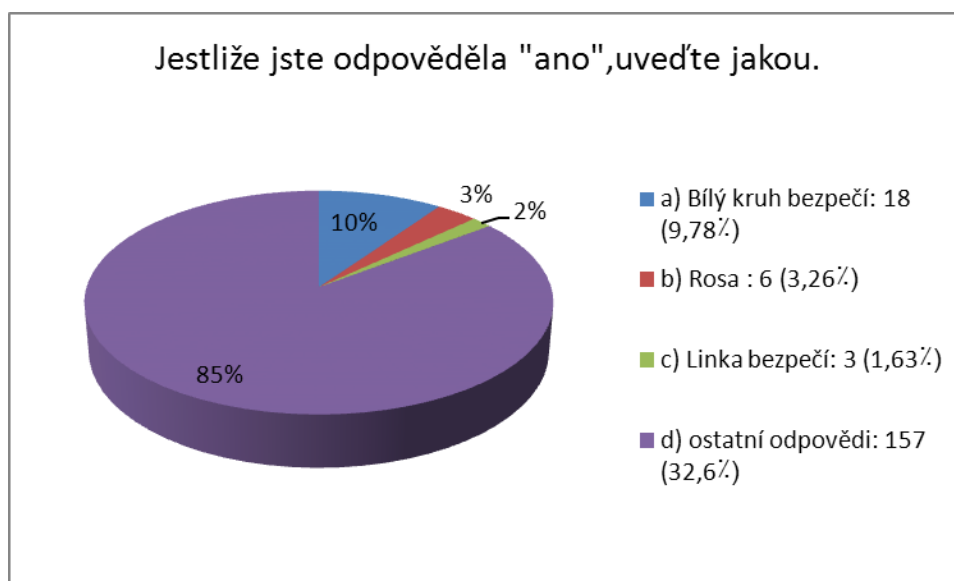
Graf č. 24 Rozložení respondentek dle znalosti pomáhajících organizací.

Otázka č. 24 měla zmapovat znalosti respondentek v oblasti organizací, zabývajících se pomocí obětem partnerského násilí. Velká skupina respondentek 86 (46,74%) odpověděla záporně. 75 (40,76%) respondentek odpovědělo kladně a 23 (12,5%) nevědělo.

Interpretace

Velká skupina respondentek nezná žádnou organizaci pomáhající obětem partnerského násilí. Je to dle mého názoru dáno tím, že pokud není člověk vystaven nějakému nebezpečí a nepotřebuje akutně pomoc, tak se o to nezajímá. Spoléhá na to, že až to bude potřeba, tak mu někdo podá pomocnou ruku a nebo si tyto informace vyhledá například na internetu. Dalo by se říci, že není důležité ja znát, ale vědět, dke se ty informace dozvím, nebo kde je najdu.

Otázka č. 25 Jestliže jste odpověděla „ano“, uveďte jakou.

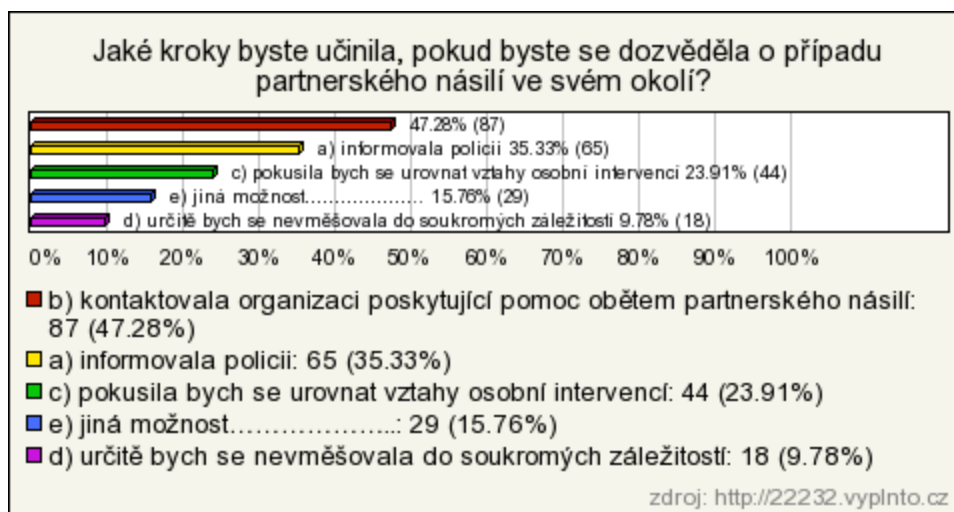
Graf č. 25 Rozložení respondentek dle znalosti organizací.

Otázka č. 25 měla za úkol zjistit znalosti respondentek o tom, jakou organizaci na pomoc obětem partnerského násilí znají. Největší zastoupení 18 (9,78%) měla organizace BKB, druhá byla organizace ROSA 6 (3,26%) a třetí Linka bezpečí 3 (1,63%). Mezi ostatními odpověďmi nejčastěji zněla odpověď s více názvy jako Bílý kruh bezpečí a Rosa.

Interpretace

Nejznámějšími organizacemi mezi respondentkami jsou Bílý kruh bezpečí a Rosa. Dále byly uváděny organizace Linka bezpečí a intervenční centra. Dle mého názoru záleží na propagaci organizace a na jejich finančních možnostech.

Otázka č. 26 Jaké kroky byste učinila, pokud byste se dozvěděla o případu partnerského násilí ve svém okolí?

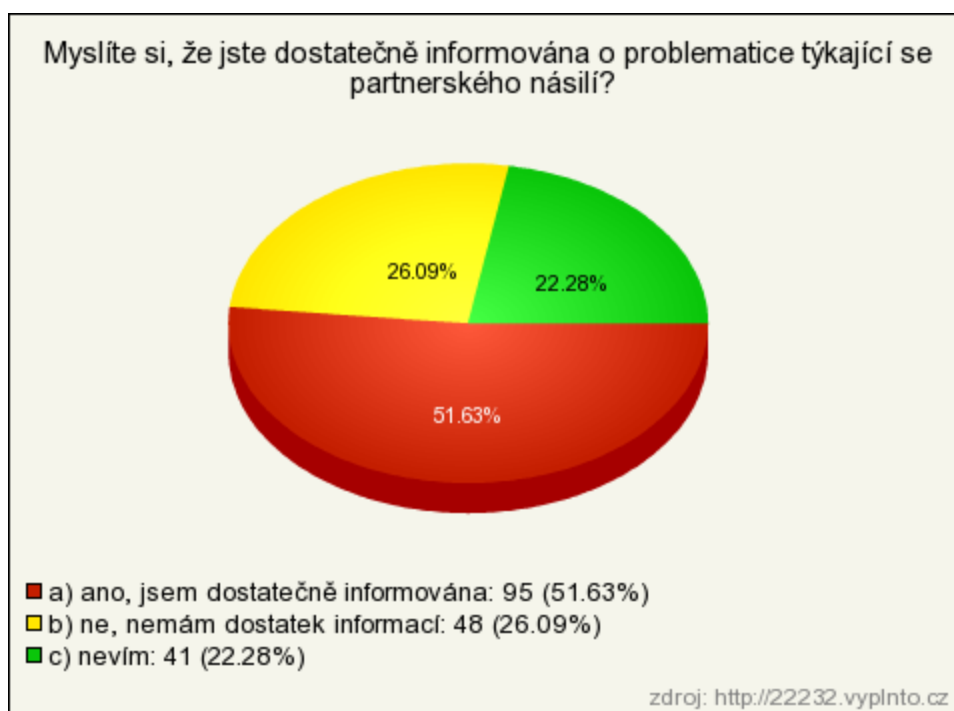
Graf č. 26 Rozložení respondentek dle poskytující intervence.

Otázka č. 26 měla za úkol zjistit, jakou by respondentky poskytly intervenci v případě, že by se dozvěděly o partnerském násilí. Největší skupina respondentek 87 (47,28%) by informovala intervenční organizaci, policii by informovala skupina 65 (35,33%) respondentek, 44 (23,91%) by se pokusily o intervenci samy, 29 (15,76%) by učinily jiné kroky a 18 (9,78%) respondentek by se nepletla do cizích záležitostí.

Interpretace

Dle znázornění v grafu si můžeme všimnout poměrně dobrého rozložení pomoci. Nejvíce respondentek by správně kontaktovalo intervenční organizaci, ve které pracují pracovníci, kteří mají s takovou pomocí největší zkušenosti. Dále následuje policie, která díky institutu vykázaní získala do ruky novou zbraň v boji proti partnerským agresorům.

Otázka č. 27 Myslíte si, že jste dostatečně informována o problematice týkající se partnerského násilí?

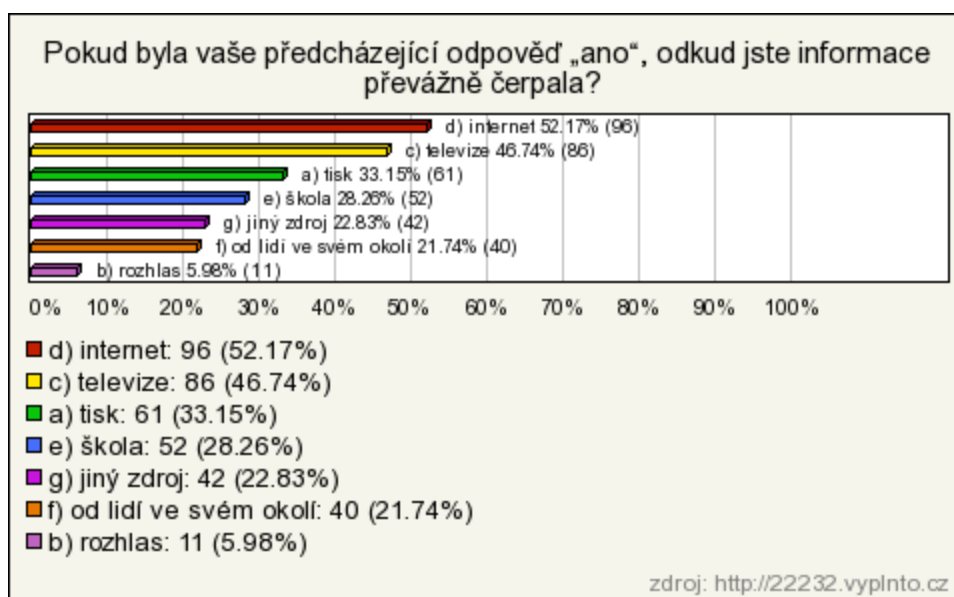
Graf č. 27 Rozložení respondentek dle informovanosti.

Otázka č. 27 měla za úkol zjistit, zda se respondentky domnívají, že jsou dostatečně informovány o problematice týkající se partnerského násilí. Více jak polovina respondentek 95 (51,63%) odpověděla kladně, 48 (26,09%) respondentek odpovědělo záporně a odpověď nevím zapsalo 41 (22,28%) respondentek.

Interpretace

Více jak polovina z celkového počtu 184 respondentek odpověděla, že je o problematice partnerského násilí dostatečně informována. Poměrně vysoká jsou čísla u dvou skupin, které neodpověděly kladně. Tyto čísla mohou být ovlivněna, dle mého názoru tím, že se člověk snaží částečně nedávat najevo svoje kvality a apriori se podceňovat.

Otázka č. 28 Pokud byla vaše předcházející odpověď „ano“, odkud jste informace převážně čerpala?

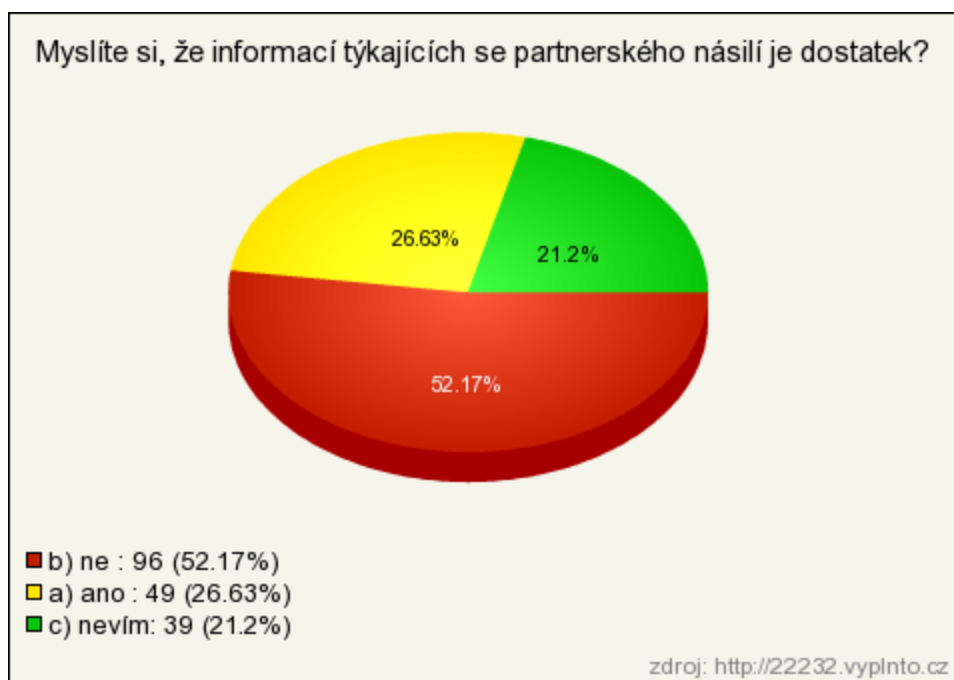
Graf č. 28 Znárodnění respondentek dle čerpání informací.

Otázka č. 28 měla za zjistiť, odkud respondentky převážně čerpaly svoje informace. Největší skupina respondentek 96 (52,17%) čerpala z internetu, 86 (46,74%) čerpalo z televize, 61 (33,15%) respondentek čerpalo z tisku, 52 (28,26%) škola, 42 (22,83%) jiný zdroj, 42 (21,74%) čerpalo od lidí z okolí a 11 (5,98%) z rozhlasu.

Interpretace

Největší zastoupení v odpovědích respondentek měl internetový zdroj, který je v současnosti největším a nejrychlejším zdrojem informací, dále byla zastoupena televize, která díky některým pořadům, které se zabývají prevencí sociálně patologických jevů ve společnosti výrazně přispívá k informovanosti, dále tisk a škola.

Otázka č. 29 Myslíte si, že informací týkajících se partnerského násilí je dostatek?

Graf č. 29 Rozložení respondentek dle dostupných informací.

Otázka č. 29 zjišťovala u respondentek názor, zda informací o partnerském násilí je na trhu informací dostatek. 96 (52,17%) respondentek odpovědělo záporně, 49 (26,63%) odpovědělo kladně a 39 (21,2%) respondentek odpovědělo, že neví zda informací je dostatek.

Interpretace

Tato otázka zjišťovala pouze subjektivní pocit respondentek o informací, které jsou k dispozici o partnerském násilí. Tato otázka by měla být dále doplněna dalšími otázkami, které by mohli osvětlit důvody, proč respondentky takto odpověděly. Záleží především na tom, zda se respondentky s touto problematikou již setkaly a snažily se nějaké informace najít, nebo je toto setkání první a proto se může zdát, že o tomto slyším poprvé a je to díky špatné informovanosti.

6.10 Interpretace výzkumných otázek

1. Používají ženy se základním vzděláním k získávání informací internet?

Odpověď na tuto výzkumnou otázku nalezneme ve výsledcích otázky č. 28.

<i>Ženy se základním vzděláním</i>	<i>8 (4,35 %)</i>
<i>Informace od lidí</i>	4
<i>Škola</i>	3
<i>Internet</i>	3
<i>Jiný zdroj</i>	2
<i>TV</i>	2
<i>Tisk</i>	1

Tabulka č.1 Rozložení respondentek dle zdrojů informací.

Interpretace

Jak je zřejmé z tabulky č 1. respondentky se základním vzděláním ve třech případech odpověděly, že k získávání informací používají internet. To je méně než polovina. Počítačová technika může být pro tyto respondentky složitá, proto raději čerpají informace jinde.

2. Používají ženy s vysokoškolským vzděláním k získávání informací rozhlas?

Odpověď na tuto výzkumnou otázku nalezneme ve výsledcích otázky č. 28.

<i>Žena s vysokoškolským vzděláním</i>	54 (29,35 %)
<i>Internet</i>	29
<i>TV</i>	24
<i>Tisk</i>	23
<i>Jiný zdroj</i>	18
<i>Škola</i>	15
<i>Informace od lidí</i>	10
<i>Rozhlas</i>	2

Tabulka č.2 Rozložení respondentek dle zdrojů informací.

Interpretace

Jak vyplývá z tabulky č.2, respondentky s vysokoškolským vzděláním ve dvou případech odpověděly, že k získávání informací používají rozhlas, což je 3,7 %. Vysokoškolsky vzdělané respondentky používají v největší míře ke své informovanosti internet.

6.11 Platnost hypotéz

H1: Informovanost žen o partnerském násilí je vyšší u žen žijících ve městě oproti informovanosti žen žijících na venkově.

Ha: Předpokládám, že mezi ženami žijícími na venkově a ve městě a jejich informovaností o partnerském násilí je statisticky významný vztah.

Ho: Předpokládám, že mezi ženami žijícími na venkově a ve městě a jejich informovaností o partnerském násilí není statisticky významný vztah.

K posouzení informovanosti respondentek posloužily dotazníkové otázky č. 6-24, které byly záměrně sestaveny jako vědomostní test na problematiku partnerského násilí. Ty respondentky, které budou mít větší procentuální úspěšnost v dané otázce, získají bod. Body se zapíší do tabulky s pozorovanou četností.

Otázka Č.	Ženy: Město/ Vesnice (%)	Četnost výsledku	lepšího
6.	84,85/84,62		M
8.	68,94/63,46		M
9.	84,09/78,85		M
10.	18,94/19,23		V
11.	68,18/65,38		M
12.	94,7/90,38		M
13.	95,45/92,31		M
14.	87,88/90,38		V
15.	84,85/75		M
16.	64,39/59,62		M
17.	58,33/55,77		M
18.	77,27/76,92		M

19.	79,55/76,92	M
20.	21,21/17,31	M
21.	84,85/78,85	M
22.	86,36/94,23	V
23.	66,67/53,85	M
24.	36,36/51,92	V

Tabulka č.3 Četnosti lepšího výsledku

K přijetí nebo odmítnutí uvedených hypotéz rozhodneme na základě testování nulové hypotézy.

K tomuto účelu vypočítáme testové kritérium χ^2

Testové kritérium $\chi^2 = 7,1$

Kritická hodnota $\chi^2_{0,05(1)} = 3,841$

$\chi^2 > \chi^2_{0,05(1)}$ proto odmítáme nulovou hypotézu.

Na základě výpočtů testu dobré shody chí-kvadrát byla platnost hypotézy H1 potvrzena.

H2: Informovanost žen ve věku 26-40 let o partnerském násilí je vyšší oproti informovanosti žen ve věku 41-55 let.

Ha: Předpokládám, že mezi věkem žen a jejich informovaností je statisticky významný vztah.

Ho: Předpokládám, že mezi věkem žen a jejich informovaností není statisticky významný vztah.

K posouzení informovanosti respondentek posloužily dotazníkové otázky č. 6-24, které byly záměrně sestaveny jako vědomostní test na problematiku partnerského násilí. Ty respondentky, které budou mít větší procentuální úspěšnost v dané otázce, získají bod. Body se zapíší do tabulky s pozorovanou četností.

<i>Otázka č.</i>	<i>Ženy 26-40/Ženy 41-55 let (%)</i>	<i>Četnost výsledku</i>	<i>lepšího</i>
			<i>Mladší M/ Starší S</i>
6.	84/92		S
8.	70,67/72		S
9.	85,33/84		M
10.	21,33/24		S
11.	70,67/68		M
12.	94,67/92		M
13.	98,67/96		M
14.	94,67/92		M
15.	84/92		S
16.	69,33/76		S
17.	61,33/64		S
18.	88/88		SM
19.	88/80		M
20.	25,33/20		M
21.	90,67/88		M

22.	90,67/76	M
23.	77,33/56	M
24.	42,67/48	S

Tabulka č. 4 Četnosti lepšího výsledku.

K přijetí nebo odmítnutí uvedených hypotéz rozhodneme na základě testování nulové hypotézy.

K tomuto účelu vypočítáme testové kritérium χ^2

Testové kritérium $\chi^2 = 0,46$

Kritická hodnota $\chi^2_{0,05(1)} = 3,841$

$\chi^2 < \chi^2_{0,05(1)}$ proto přijímáme nulovou hypotézu.

Na základě výpočtů testu dobré shody chí-kvadrát nebyla platnost hypotézy H2 potvrzena.

H3: Ženy žijící ve městě čerpají informace o partnerském násilí více z internetu oproti ženám žijícím na vesnici.

Ha: Předpokládám, že mezi ženami žijícími ve městě a na vesnici a jejich informacemi z internetu je statisticky významný vztah.

Ho: Předpokládám, že mezi ženami žijícími ve městě a na vesnici a jejich informacemi z internetu není statisticky významný vztah.

K přijetí nebo odmítnutí uvedených hypotéz rozhodneme na základě testování nulové hypotézy.

K tomuto účelu vypočítáme testové kritérium χ^2

Testové kritérium $\chi^2 = 24$

Kritická hodnota $\chi^2_{0,05(1)} = 3,841$

$\chi^2 > \chi^2_{0,05}(4)$ proto odmítáme nulovou hypotézu

Na základě výpočtů testu dobré shody chí-kvadrát byla platnost hypotézy H3 potvrzena.

H4: Vysokoškolsky vzdělané ženy jsou lépe informovány oproti ženám se základním vzděláním.

H_a: Předpokládám, že mezi vzděláním žen a jejich informovaností je statisticky významný vztah.

H_o: Předpokládám, že mezi vzděláním žen a jejich informovaností není statisticky významný vztah.

K posouzení informovanosti respondentek posloužily dotazníkové otázky č. 6-24, které byly záměrně sestaveny jako vědomostní test na problematiku partnerského násilí. Ty respondentky, které budou mít větší procentuální úspěšnost v dané otázce, získají bod. Body se zapíší do tabulky s pozorovanou četností.

<i>Otázka č.</i>	<i>Ženy se základním vzd./ Ženy s vysokoškol. vzd %</i>	<i>Četnost lepšího výsledku</i>	
		<i>Z-zákl.</i>	<i>V-vysok.</i>
6.	62,5/85,19		V
8.	62,5/81,48		V
9.	50/88,89		V
10.	25/75,93		V
11.	50/77,78		V
12.	87,5/92,59		V
13	75/98,15		V
14.	37,5/94,44		V
15.	75/87,04		V

16.	50/68,52	V
17.	25/62,96	V
18.	75/81,48	V
19.	62,5/85,19	V
20.	12,5/18,52	V
21.	75/85,19	V
22.	87,5/87,04	Z
23.	50/74,07	V
24.	12,5/50	V

Tabulka č. 5 Četnosti lepšího výsledku.

K přijetí nebo odmítnutí uvedených hypotéz rozhodneme na základě testování nulové hypotézy.

K tomuto účelu vypočítáme testové kritérium χ^2 .

Testové kritérium $\chi^2 = 18$

Kritická hodnota $\chi^2_{0,05(1)} = 3,841$

$\chi^2 > \chi^2_{0,05(4)}$ proto odmítáme nulovou hypotézu

Na základě výpočtů testu dobré shody chí-kvadrát byla platnost hypotézy H4 potvrzena.

6.12 Shrnutí výsledků výzkumného šetření

Z výsledků výzkumného šetření vyplývá, že hlavní výzkumný cíl mého výzkumného šetření a to zjištění informovanosti o problematice partnerského násilí u respondentek z řad široké veřejnosti ve věku od 15 roků výše, byl splněn v celém rozsahu a z výsledků, které respondentky zaznamenaly je vidět, že jejich znalosti ohledně partnerského násilí jsou na velmi vysoké úrovni.

První dílčí cíl výzkumného šetření, měl za úkol odpovědět na to, zda stupeň vzdělání respondentek má vliv na jejich informovanost o problematice partnerského násilí. Tento dílčí cíl byl také splněn a potvrdilo se, že respondentky s vysokoškolským vzděláním jsou lépe informovány o partnerském násilí oproti ženám s nižším vzděláním.

Druhý dílčí cíl měl zjistit, odkud respondentky čerpají informace týkající se partnerského násilí. Zde bylo zjištěno, že nejvíce informací ženy čerpají z internetu a dále z masmédií.

Platnost hypotézy č. 1 byla potvrzena a ženy žijící ve městě jsou lépe informovány o partnerském násilí oproti ženám žijícím na vesnici.

Platnost hypotézy č.2, že informovanost žen ve věku 26-40 let o partnerském násilí je vyšší oproti informovanosti žen ve věku 41-55 let, a tedy že s věkem se snižují informace o problematice partnerského násilí, se nepotvrdila.

Platnost hypotézy č. 3, že ženy žijící ve městě, čerpají informace o partnerském násilí více z internetu oproti ženám žijícím na vesnici, se potvrdila. Ženy žijící ve městě používají k získávání informací nejvíce internet.

Platnost hypotézy č. 4, že vysokoškolsky vzdělané ženy jsou lépe informovány oproti ženám se základním vzděláním, se potvrdila.

Z výzkumu dále vyplývá, že nejlépe informovány o problematice partnerského násilí jsou ženy-vysokoškolačky, které žijí ve městě. Převážně informací čerpají z internetu a jejich znalosti jsou na vysoké úrovni. Podstatně hůře jsou v tomto ohledu ženy se základním vzděláním a zejména ty, které žijí na vesnici. Při šíření informací o partnerském násilí by se měly organizace zabývající se touto problematikou soustředit na to, že v odlehlejších lokalitách se k získávání informací používá většinou to, že spolu lidé hovoří a takto informace šíří. Méně již využívají internet. Naproti tomu ženy z města využívají nejvíce masmédiá. Vzhledem k tomu, že tento fenomén žije ve společnosti od dob, kdy spolu začali partneři trávit společné chvíle a je zde přítomen i dnes, je důležité, aby i dnešní společnost nadále bojovala proti tomuto nešvaru a poskytovala nadále nepřeborné množství informací o partnerském násilí. Jedině tak je možné se proti němu efektivně bránit. K poskytování těchto informací se nejvíce využívají média, jak ukázal výzkum. Proto by primární prevence měla směřovat tímto směrem.

ZÁVĚR

Partnerské násilí i donutí oběti k zásadním a omezujícím změnám v životním způsobu a stylu, přináší jim závažné negativní následky na psychickém i fyzickém zdraví, vede je k důvodnému pocitu ohrožení a obav o vlastní bezpečí, zdraví i život. Je to celospolečenský jev, který nemůže být vnímán jako soukromá záležitost jeho obětí. Je důležité, aby široká veřejnost byla dobře informována a věděla, jak se má zachovat, jak pomoci a znala možnosti právního řešení těchto jevů. Prevence pomocí využití vhodných nástrojů efektivní systémové aplikace, zainteresování jednotlivých ministerstev do vzájemné spolupráce státních orgánů a neziskových organizací, by se mohlo jevit jako nejúčinnější nástroj v boji s tímto patologickým jevem. Je jasné, že k naprostému vymýcení tohoto jevu nedojde nikdy, ale je v silách každého z nás se všeobecně vzdělávat a zavést taková opatření, aby byly důsledky zmiňovaného jevu byly sníženy na minimum. Jedině díky rozšíření informací je možné předcházet vytváření nejrůznějších mýtů o tomto jevu a bezradnosti při hledání pomoci pro sebe, své nejbližší, přátele nebo kamarády. Někdy i dobrá rada může být pro oběti partnerského násilí nadějí nebo popudem, aby z násilného vztahu odešly.

Bakalářská práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V prvních kapitole teoretické části jsem vymezil pojem partnerského násilí z několika pohledů, zmínil jsem přístup genderově orientovaný a genderově neutrální, popsala jsem několik nejzajímavějších a nejpoužívanějších teorií vysvětlení příčin partnerského násilí, popsal jsem charakteristické znaky a formy partnerského násilí. V druhé kapitole jsem se snažil podchytit osobu násilného partnera a jeho rizikové chování, které by oběť dopředu mohly varovat. Stejně jsem se zabýval i osobou oběti a nejčastějšími důsledky, se kterými se můžeme u oběti setkat a jejich prožívání při partnerském násilí. Další část práce je také věnována popisu odborné pomoci pro oběti jak partnerského násilí, dále bezpečnostnímu plánu a postupu a radám. V poslední kapitole teoretické části se zmiňuji o legislativě současnosti. Myslím si, že vytyčený cíl práce, zmapovat a prezentovat ucelený a srozumitelný přehled tohoto jevu se mi podařilo naplnit, i když musím přiznat, že v průběhu zpracování jsem dospěl k názoru, že by si pro svou šíři zasloužil mnohem detailnější popis.

Ve výzkumné části jsem poté definoval výzkumný cíl práce a vytyčené hypotézy, které jsem sestavil převážně na základě studia odborných pramenů, výzkumů a šetření partnerského násilí realizovaných v České republice. V další kapitole jsou stručně popsány metody sběru dat, kdy

byla použita explorativní metoda dotazníku v elektronické podobě a metody použité při zpracování výsledků. V následující části empirického šetření se věnuji charakteristice výzkumného souboru a uvádím omezení a negativa, se kterými jsem se setkal při realizaci tohoto šetření. Následoval popis výsledků výzkumného šetření, kdy jsem se věnoval každé otázce zvlášť a doplnil ji analýzou dat a výsečových grafech. Výsledné informace jsem pak použil k ověření platnosti hypotéz v poslední kapitole výzkumné části. Cílem výzkumné části práce bylo zjistit míru informovanosti na vzorku žen z řad široké veřejnosti a zjistit, zda jejich věk má vliv na informovanost, odkud čerpaly informace o tomto fenoménu. I tento cíl jsem více méně splnil. Dobrým výsledkem je pro mne potvrzení tří ze čtyř stanovených hypotéz, i když jsem si vědom toho, že díky špatnému pochopení některých otázek respondentkami jsem možná nezískal zcela objektivní informace o těchto jevech.

Doufám, že bakalářská práce přinese ucelený pohled na tuto problematiku a dokáže odpovědět na všechny otázky, které může mít čtenář, který se problematikou partnerského násilí zabývá, ale i čtenář, který se mohl dostat do role oběti a hledá zde radu, jak se zachovat.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. BEDNÁŘOVÁ, Zdeňka, et al. *Domácí násilí: zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám*. Praha: Acorus, 2009. ISBN 978-80-254-5422-0.
2. CONWAYOVÁ, Helen. *Domácí násilí*. Praha: Albatros, 2007. ISBN 978-80-00-01550-7.
3. ČERMÁK, Ivo. *Lidská agrese a její souvislosti*. Žďár nad Sázavou: Fakta, 1998. ISBN 80-902614-1-8.
4. ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Moderní psychologie pro právníky*. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2207-8.
5. ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Oběti domácího násilí*. *Psychologie dnes*. 2001, č. 1. ISSN 1212-6907.
6. DUFKOVÁ, Ivana a Jiří ZLÁMAL. *Domácí násilí se zaměřením na problematiku oběti: pracovní manuál*. Praha: Střední policejní škola Ministerstva vnitra, 2005. ISBN 80-74125-15-2.
7. GAVORA, Peter. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido, 2000. ISBN 80-85931-79-6.
8. KACAFÍRKOVÁ, Markéta. *Domácí násilí*. *Trestní právo*. 2002, č. 5. ISSN 6214-7845.
9. MARVÁNOVÁ-VARGOVÁ, B., D. POKORNÁ a M. TOUFAROVÁ. *Partnerské násilí*. Praha: Linde, 2008. ISBN 978-80-861317-64.
10. NOVOTNÝ, Oto a Josef ZAPLETAL. *Kriminologie*. Praha: ASPI, 2004. ISBN 80-7357-026-2.
11. SOVÁK, Zdeněk. *Trestní postih domácího násilí v České republice podle platných právních norem*. Sborník příspěvků z konference Koordinačního kruhu násilí na ženách. Praha: Koordinační kruh prevence násilí na ženách, 1997. ISBN 80-6521-258-9.

12. STŘEDISKO PRO VÝCHOVU K LIDSKÝM PRÁVŮM A PROFESNÍ ETIKU. *Domácí násilí se zaměřením na problematiku obětí*. Praha: SPŠ MV, 2005. ISBN 978-80-5462-547-1.
13. STŘÍLKOVÁ, Patricie a Marek Fryšták. *Vykázání jako prostředek ochrany před domácím násilím*. Ostrava: Key, 2009. ISBN 978-80-7418-020-0.
14. ŠEVČÍK, D., N. ŠPATENKOVÁ a kol. *Domácí násilí: Kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-690-2.
15. *Trestní předpisy 2010*. Ostrava: Sagit, 2009. ISBN 978-80-7208-782-2.
16. VÁLKOVÁ, Hana. *Domácí násilí ve světle teorií, výzkumů a praktických řešení, referát na 3. kulatém stole MVČR k domácímu násilí*. Nepublikovatelný materiál, 2003. ISBN 978-80-6203-882-2.
17. VITOUŠOVÁ, Petra. *Dynamika násilí na ženách v partnerských vztazích – poznatky z pětileté pomoci obětem trestných činů v ČR*. Sborník příspěvků z konference Koordinačního kruhu násilí na ženách. Praha: Koordinační kruh prevence násilí na ženách, 1997. ISBN 80-244230-5-1.
18. VOŇKOVÁ, Jiřina a Markéta HUŇKOVÁ. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen*. Praha: ProFem, 2004. ISBN 80-239210-6-1.

Internetové zdroje

1. ČÍRTKOVÁ, Ludmila. Domácí násilí. In: *Bílý kruh bezpečí* [online]. 2003 [cit. 2012-04-01]. Dostupné z: <http://www.domacinasili.cz/nasilne-osoby/zatim-vime-vic-o-ohrozenych-osobach/>
2. KUNOVÁ, Jana, Karel JÁNSKÝ a Jiří SEDLÁK. Osobnost obětí. In: *Domácí násilí* [online] 2006 [cit. 2012-04-01]. Dostupné z: <http://www.domacinasili.estranky.cz/clanky/clanky/domaci-nasili-----osobnost-obeti.html>
3. VARGOVÁ Branislava a VAVROŇOVÁ Marie. Od dobrého úmyslu k dobré spolupráci. In: *ROSA* [online]. 2009 [cit. 2012-04-09]. Dostupné z: http://www.rosa-os.cz/fileadmin/rosa/zlom_manual.pdf

4. MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ČR. MPSV.CZ. *MPSV.CZ: Intervenční centra*. [online] ©2009, [cit. 2012-04-13]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/4228>
5. KOORDONA. *Domácí násilí* [online].©2007[cit. 2012- 04-01]. Dostupné z: <http://www.koordona.cz/domaci-nasili/rizikovy-partner.html>
7. SDRUŽENÍ AZYLOVÝCH DOMU V ČR, o.s. *Sdružení azylových domů v ČR, o.s.* [online]. ©2011[cit. 2012-04-13]. Dostupné z: <http://www.azylovedomy.cz/>
8. BÍLÝ KRUH BEZPEČÍ. Domácí násilí. *Domácí násilí.cz: bezpečnostní plán*. [online]. ©2007 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z: <http://www.domacinasili.cz/prakticke-rady/bezpecnostni-plan/>
9. VYPLNTO.CZ. *Vyplnto.cz*. [online].© 2011[cit. 2012-04-25]Dostupné z: <http://www.vyplnto.cz/moje-pruzkumy/>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A- Vzor dotazníku výzkumného šetření

PŘÍLOHA A:

Vzor dotazníku k realizaci výzkumného šetření

Vážené respondentky,

rád bych vás oslovil s žádostí o účast ve výzkumném šetření na téma Partnerské násilí. Při této příležitosti bych vás rád požádal o vyplnění přiloženého **anonymního dotazníku**, který vám nezabere víc jak 3 minuty vašeho času. Dotazník má za cíl zjistit míru informovanosti žen o problematice partnerského násilí. Výsledky tohoto výzkumného šetření budou dále zpracovány a použity pro účely mé bakalářské práce a na internetových stránkách [www. Vyplnto.cz](http://www.Vyplnto.cz). Předem děkuji za vaši ochotu.

Tomáš Filipický

e-mail: filipes.tomas@seznam.cz

1. Kolik je vám let?

a) 15-20 b) 21-25 c) 26-40 d) 41-55 e) 56-65 f) 66-74 g) 75-89 a více

2. Kde žijete?

a) ve městě b) v obci (do 3000 obyvatel)

3. Jaké je vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

a) základní vzdělání b) střední odborné vzdělání c) střední vzdělání s maturitní zkouškou
d) vyšší odborné vzdělání e) vysokoškolské vzdělání

4. Jaký je váš současný zaměstnanecký stav?

- a) zaměstnaná
- b) nezaměstnaná
- c) soukromnice
- d) důchodkyně

- e) v domácnosti
- f) studentka
- g) na mateřské-rodčovské dovolené
- h) uveďte jiné.....

5. Co si představujete pod pojmem partnerské násilí? (pokuste se stručně vyjádřit)

.....

6. Kdo je podle vás nejčastější obětí partnerského násilí?

- a) muž b) žena c) oba d) nevím

7. Jaké druhy partnerského násilí mohou podle vás existovat? (pokuste se uvést)

.....

8. Jaké jsou podle vás důvody vzniku partnerského násilí?

- a) partner/ka má psychicky narušenou osobnost
- b) výchova v primární rodině (vzory rodičovského chování)
- c) partner/ka má agresivitu v sobě od narození
- d) genetické příčiny
- e) alkohol
- f) drogová závislost
- g) jiné druhy závislostí
- h) několik těchto faktorů společně
- ch) partner/ka nebyl v dětství kojený matkou
- i) nevím

9. Kdo je podle vás nejčastějším pachatelem/kou partnerského násilí?

- a) muž b) žena c) oba d) nevím

10. Jestliže by vás váš partner/ka v průběhu vašeho vztahu slovně napadl nebo dokonce uhodil, jednalo by se podle vás o partnerské násilí?

- a) ano b) ne c) nevím

11. Jestliže by vás váš partner/ka opakovaně proti vaší vůli nutil sledovat s ním filmy s erotickou tematikou (např. porno), jednalo by se podle vás o partnerské násilí?

- a) ano b) ne c) nevím

12. Jestliže by vás váš partner/ka opakovaně proti vaší vůli nutil k pohlavnímu styku, jednalo by se podle vás o partnerské násilí?

a) ano b) ne c) nevím

13. Jestliže by vás váš partner/ka opakovaně slovně napadal a urážel, jednalo by se podle vás o partnerské násilí?

a) ano b) ne c) nevím

14. V případě, že by vás váš partner/ka opakovaně zesměšňoval a ponižoval před příbuznými, přáteli nebo na veřejnosti, jednalo by se podle vás o partnerské násilí?

a) ano b) ne c) nevím

15. Domníváte se, že pokud vám váš partner/ka opakovaně zakazuje kontakt s některými přáteli, příbuznými nebo soc. skupinou, jedná se podle vás o partnerské násilí?

a) ano b) ne c) nevím

16. Mohou být podle vás například opakované zákazy sledování televizních programů ze strany vašeho partnera/ky považovány za partnerské násilí?

a) ano b) ne c) nevím

17. V případě, že máte na starost chod společné domácnosti a partner/ka vám opakovaně kontroluje vaše výdaje nebo vám vymezuje minimální finanční prostředky na zajištění jejího chodu, může se podle vás jednat o partnerské násilí?

a) ano b) ne c) nevím

18. Vyskytuje se podle vás partnerské násilí častěji mezi partnery se základním nebo s vysokoškolským vzděláním?

a) základní vzdělání b) vysokoškolské vzdělání c) nezáleží na vzdělání d) nevím

19. Vyskytuje se podle vás partnerské násilí častěji mezi partnery, kteří mají dostatek finančních prostředků (jsou bohatí), nebo u těch co se jim nedostává financí (jsou chudí)?

a) bohatí b) chudí c) nezáleží na financích d)nevím

20. Může se podle vás stát obětí partnerského násilí snadněji osoba s nízkým nebo vysokým sebevědomím?

a) nízké sebevědomí b) vysoké sebevědomí c) nezáleží na sebevědomí d) nevím

21. Má Policie ČR takovou pravomoc, že může za určitých okolností vykázat pachatele/ku partnerského násilí ze společného obydlí?

a) ano b) ne c) nevím

22. Jaké následky partnerského násilí se podle vás hojí delší dobu?

a) psychické následky b) fyzické následky c) psychické i fyzické stejnou dobu d) nevím

23. Z jakého důvodu podle vás oběť neukončí vztah s pachatelem/kou partnerského násilí?

a) z ekonomických důvodů b) chce zachovat úplnou rodinu c) oběť doufá, že se vše zase urovná d) láska i nenávisť e) bojí se potrestání ze strany partnera/ky f) kombinace těchto důvodů g) nevím

24. Znáte nějakou organizaci, která se zabývá pomocí obětem partnerského násilí?

a) ano b) ne c) nevím

25. Jestliže jste odpověděla „ano“, uveďte jakou.

.....

26. Jaké kroky byste učinila, pokud byste se dozvěděla o případu partnerského násilí ve svém okolí?

- a) informovala policii
- b) kontaktovala organizaci poskytující pomoc obětem partnerského násilí
- c) pokusila bych se urovnat vztahy osobní intervencí
- d) určitě bych se nevměšovala do soukromých záležitostí
- e) jiná možnost.....

27. Myslíte si, že jste dostatečně informována o problematice týkající se partnerského násilí?

- a) ano, jsem dostatečně informována
- b) ne, nemám dostatek informací
- c) nevím

28. Pokud byla vaše předcházející odpověď „ano“, odkud jste informace převážně čerpala?

- a) tisk
- b) rozhlas

- c) televize
- d) internet
- e) škola
- f) od lidí ve svém okolí
- g) jiný zdroj

29. Myslíte si, že informací týkajících se partnerského násilí je dostatek?

- a) ano b) ne c) nevím

Děkuji za Váš čas, který jste věnovaly vyplnění tohoto dotazníku.